

LIETUVOS RESPUBLIKOS
VIDAUS TARNYBOS STATUTO PATVIRTINIMO
ĮSTATYMAS

2003 m. balandžio 29 d. Nr. IX-1538
Vilnius

1 straipsnis. Vidaus tarnybos statuto patvirtinimas

Patvirtinti Vidaus tarnybos statutą (pridedamas).

2 straipsnis. Netekę galios teisės aktai

Įsigaliojus šiam Įstatymui, netenka galios:

- 1) Lietuvos Respublikos laikinojo vidaus tarnybos įstatymo (Žin., 1992, Nr. [3-34](#); 1995, Nr. [92-2056](#)) I, II, III, V ir VI skirsniai;
- 2) Lietuvos Respublikos policijos įstatymas (Žin., 1991, Nr. [2-22](#));
- 3) Lietuvos Respublikos įstatymas „Dėl Lietuvos Respublikos policijos įstatymo 47 straipsnio dalinio pakeitimo“ (Žin., 1991, Nr. [16-410](#));
- 4) Lietuvos Respublikos policijos įstatymo 12, 13, 37, 50 straipsnių pakeitimo ir papildymo 16⁽³⁾, 16⁽⁴⁾, 16⁽⁵⁾, 21⁽²⁾, 39⁽²⁾ straipsniais įstatymas (Žin., 1997, Nr. [69-1734](#));
- 5) Lietuvos Respublikos policijos įstatymo 5, 27 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas (Žin., 1998, Nr. [20-505](#));
- 6) Lietuvos Respublikos policijos įstatymo 48 straipsnio pakeitimo ir papildymo 48⁽¹⁾ straipsniu įstatymas (Žin., 1998, Nr. [57-1579](#));
- 7) Lietuvos Respublikos policijos įstatymo 12, 13, 25 straipsnių pakeitimo, 16⁽¹⁾, 16⁽²⁾, 21⁽¹⁾ straipsnių, 27 straipsnio 5 dalies ir 39⁽¹⁾ straipsnio pripažinimo netekusiais galios įstatymas (Žin., 2000, Nr. [92-2868](#));
- 8) Lietuvos Respublikos policijos įstatymo 12, 13, 25 straipsnių pakeitimo, 16⁽¹⁾, 16⁽²⁾, 21⁽¹⁾ straipsnių, 27 straipsnio 5 dalies ir 39⁽¹⁾ straipsnio pripažinimo netekusiais galios įstatymo 1 ir 2 straipsnių pripažinimo netekusiais galios, 7 straipsnio pakeitimo bei papildymo 8⁽¹⁾ straipsniu įstatymas (Žin., 2000, Nr. [109-3478](#));
- 9) Lietuvos Respublikos policijos įstatymo 8⁽¹⁾ straipsnio pakeitimo įstatymas (Žin., 2001, Nr. [60-2139](#));
- 10) Lietuvos Respublikos policijos įstatymo 8⁽¹⁾ straipsnio pakeitimo įstatymas (Žin., 2001, Nr. [112-4091](#));
- 11) Lietuvos Respublikos policijos įstatymo 31 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymas (Žin., 2002, Nr. [54-2117](#)).

3 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2003 m. gegužės 1 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

VIDAUS TARNYBOS

S T A T U T A S

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Statuto paskirtis

Šis Statutas nustato vidaus tarnybos principus, vidaus tarnybos sistemos pareigūnų statusą, priėmimą ir atleidimą iš tarnybos, priėmimą ir mokymąsi vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigose, pareigūnų atsakomybę, paskatinimus, socialines ir kitas garantijas, profesinių sąjungų veiklos vidaus reikalų statutinėse įstaigose ypatumus, taip pat kitų valstybės tarnautojų priėmimo į tarnybą vidaus reikalų statutinėse įstaigose ypatumus.

2 straipsnis. Pagrindinės šio Statuto sąvokos

1. **Vidaus tarnyba** – vidaus tarnybos sistemos pareigūno statuso įgijimo, pasikeitimo ir praradimo bei su vidaus tarnybos sistemos pareigūno statusu susijusių teisinių santykių visuma.

2. **Vidaus tarnybos sistema** – Vidaus reikalų ministerijos valdymo srities vidaus reikalų statutinių įstaigų ir vidaus tarnybos sistemos pareigūnų visuma bei ryšiai tarp jų.

3. **Vidaus reikalų statutinė įstaiga** (toliau – **vidaus reikalų įstaiga**) – valstybės politiką visuomenės saugumo srityje įgyvendinantis Vidaus reikalų ministerijos valdymo srities viešasis juridinis asmuo, kurio pareigūnų tarnyba organizuojama statutiniais pagrindais.

4. **Vidaus tarnybos sistemos pareigūnas** (toliau – **pareigūnas**) – statutinis valstybės tarnautojas, kurio tarnybą reglamentuoja šis Statutas ir (ar) kuris turi viešojo administravimo įgaliojimus jam nepavaldiems asmenims.

5. **Pareigūno statusas** – pareigūno teisinė padėtis.

6. **Tarnybinis nusižengimas** – šio Statuto ir kitų teisės aktų nustatytos vidaus tarnybos tvarkos pažeidimas ar pareigūno pareigų neatlikimas arba netinkamas atlikimas, padarytas priešingais teisei kaltais pareigūno veiksmais ar neveikimu.

7. **Pareigūno vardo pažeminimas** – tai kaltas pareigūno veikimas ar neveikimas, susijęs ar nesusijęs su tarnybinių pareigų atlikimu, tačiau akivaizdžiai žeminantis vidaus tarnybos sistemos autoritetą, griaunantis pasitikėjimą vidaus reikalų įstaiga arba ją kompromituojantis.

3 straipsnis. Pagrindiniai vidaus tarnybos principai

1. Vidaus tarnyba grindžiama įstatymo viršenybės, lygiateisiškumo, politinio neutralumo, skaidrumo, karjeros, tarnybos ypatumų kompensavimo, vienvaldiškumo ir kolegialumo, teisėtų lūkesčių ir pagarbos įgytoms teisėms, nuolatinio bendrųjų pareigūnų pareigų vykdymo principais.

2. Pagal įstatymo viršenybės principą pareigūno statusas, reglamentuotas šio Statuto ir kitų įstatymų, negali būti keičiamas kitaip negu įstatymu.

3. Pagal lygiateisiškumo principą kiekvienas Lietuvos Respublikos pilietis turi lygias teises stoti į vidaus tarnybą, o pareigūno statusas negali būti ribojamas dėl pareigūno lyties, rasės, tautybės, kilmės, socialinės ir turtinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų.

4. Pagal politinio neutralumo principą pareigūnas privalo nešališkai tarnauti žmonėms ir teisėtai valstybės valdžiai, nepaisydamas asmeninių politinių pažiūrų, nedalyvauti politinių partijų ar politinių organizacijų veikloje. Keičiantis politinei valdžiai užtikrinamas pareigūnų tarnybinės veiklos tęstinumas.

5. Pagal skaidrumo principą bet kokia pareigūno veikla vykdant pareigas turi būti vieša ir atvira, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus.

6. Pagal karjeros principą skyrimas į aukštesnes pareigas grindžiamas pareigūnų kompetencija, atrankos metu įvertinant jų profesionalumą, tinkamumą pretenduojamoms

pareigoms, vidaus tarnybos trukmę einant konkrečias pareigas, turimą kvalifikaciją, būtiną naujoms pareigoms eiti.

7. Pagal vidaus tarnybos ypatumų kompensavimo principą pareigūnų tarnybos ypatumai (padidėjęs pavojus gyvybei ar sveikatai, sugriežtinta atsakomybė, ilgesnis darbo laikas ir įvairūs su tarnyba susiję apribojimai) yra kompensuojami šiame Statute bei kituose teisės aktuose nustatytais socialinėmis garantijomis.

8. Pagal teisėtų lūkesčių ir pagarbos įgytoms teisėms principą preziumuojama, jog asmenys, pasirinkdami vidaus tarnybą, yra įsitikinę, kad valstybė užtikrins savo pačios nustatytas pareigūnų teises ir socialines garantijas, todėl pagal šį Statutą bei kitus įstatymus pareigūnų teisėtai įgyta teisė į tam tikras socialines garantijas turi būti taikoma visam jų tarnybos laikui.

9. Pagal nuolatinį bendrųjų pareigūno pareigų vykdymo principą pareigūnas privalo vykdyti šias pareigas:

- 1) gerbti ir ginti žmogaus orumą, užtikrinti ir saugoti žmogaus teises bei laisves;
- 2) sužinojęs apie rengiamą ar daromą teisės pažeidimą, taip pat pats būdamas liudytoju, imtis neatidėliotinių priemonių užkirsti kelią rengiamam arba daromam teisės pažeidimui;
- 3) gavęs žinių apie padarytą teisės pažeidimą, nedelsdamas pranešti apie tai policijai arba kitai kompetentingai institucijai ar įstaigai, imtis neatidėliotinių priemonių įvykio vietai apsaugoti, liudytojams nustatyti, suteikti nukentėjusiesiems neatidėliotiną medicinos ar kitą būtiną pagalbą;
- 4) imtis priemonių fizinių, juridinių asmenų ar valstybės turtui gelbėti stichinių nelaimių, avarijų, katastrofų ar kitų ekstremalių situacijų atvejais;
- 5) saugoti jam patikėtas ar sužinotas einant tarnybines pareigas valstybės, tarnybos bei komercinės paslaptis;
- 6) įstatymai pareigūnams gali nustatyti ir kitų pareigų.

4 straipsnis. Vidaus reikalų įstaigos

Vidaus reikalų įstaigos yra:

1 punkto redakcija iki 2005 m. sausio 1 d.:

1) vidaus reikalų centrinės įstaigos (Policijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – Policijos departamentas); Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – Valstybės sienos apsaugos tarnyba); Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas); Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba); Vadovybės apsaugos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – Vadovybės apsaugos departamentas); Bendrasis pagalbos centras prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – Bendrasis pagalbos centras); Civilinės saugos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – Civilinės saugos departamentas);

1 punkto redakcija nuo 2005 m. sausio 1 d.:

1) vidaus reikalų centrinės įstaigos (Policijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – Policijos departamentas); Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – Valstybės sienos apsaugos tarnyba); Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas); Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba); Vadovybės apsaugos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – Vadovybės apsaugos departamentas); Bendrasis pagalbos centras prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – Bendrasis pagalbos centras);

2) Policijos viešojo saugumo dalinys (tarnyba) ir kitos vidaus reikalų įstaigos (vidaus reikalų centrinėms įstaigoms pavaldžios teritorinės, specializuotos ir kt. įstaigos);

3) vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2002](#), 2004-02-05, *Žin.*, 2004, Nr. 28-873 (2004-02-21)

Nr. [IX-2263](#), 2004-06-08, *Žin.*, 2004, Nr. 98-3625 (2004-06-24)

Nr. [IX-2504](#), 2004-10-26, *Žin.*, 2004, Nr. 163-5942 (2004-11-09)

5 straipsnis. Statuto taikymas

1. Vidaus reikalų įstaigų personalą sudaro pareigūnai, kiti valstybės tarnautojai bei darbuotojai.

2. Pareigūnų tarnybos santykius reglamentuoja šis Statutas, vidaus reikalų įstaigų veiklą reglamentuojantys įstatymai ir kiti teisės aktai.

3. Kitų valstybės tarnautojų, tarnaujančių vidaus reikalų įstaigose, tarnybą reglamentuoja Valstybės tarnybos įstatymas ir kiti teisės aktai. Šiems valstybės tarnautojams taip pat taikomos šio Statuto 7 straipsnio 3 dalies 2 punkto ir 11 straipsnio 2 dalies nuostatos.

4. Darbuotojų darbą reglamentuoja darbo santykius reglamentuojantys teisės aktai.

II SKYRIUS VIDAUS TARNYBA

PIRMASIS SKIRSNIS PRIĖMIMAS Į VIDAUS TARNYBĄ

6 straipsnis. Reikalavimai asmeniui, pretenduojančiam į vidaus tarnybą

1. Pretenduojantis į vidaus tarnybą asmuo turi:

1) būti Lietuvos Respublikos pilietis ir mokėti lietuvių kalbą;

2) būti nepriekaištingos reputacijos, sukakęs ne mažiau kaip 18 metų ir ne daugiau kaip 30 metų (asmuo, turintis aukštąjį universitetinį arba aukštąjį neuniversitetinį išsilavinimą – ne daugiau kaip 35 metus). Asmuo laikomas nepriekaištingos reputacijos, jei nėra šio Statuto 11 straipsnio 1 dalies 2–4, 6 punktuose ir 2 dalyje nurodytų aplinkybių;

3) turėti ne žemesnį kaip vidurinį išsilavinimą;

4) būti tokios sveikatos būklės, kuri leistų eiti pareigas vidaus tarnyboje. Sveikatos būklės reikalavimus nustato vidaus reikalų ir sveikatos apsaugos ministrai;

5) būti tokio bendro fizinio pasirengimo, kuris leistų eiti pareigas vidaus tarnyboje. Bendro fizinio pasirengimo reikalavimus nustato vidaus reikalų ministras;

6) būti baigęs vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigą ar kitą mokymo įstaigą arba vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigos įvadinio mokymo kursus.

2. Vidaus reikalų ministras ar jo įgalioti vidaus reikalų centrinių įstaigų vadovai gali nustatyti papildomus reikalavimus asmenims, pretenduojantiems tarnauti tam tikrų vidaus reikalų įstaigų padaliniuose. Papildomi reikalavimai siejami su asmens intelektualiais, fiziniais ir praktiniais gebėjimais, sveikatos būkle, moraliniu ir psichologiniu tinkamumu eiti tam tikras pareigas atitinkamuose padaliniuose.

3. Vidaus reikalų įstaigos vadovas, atsižvelgdamas į vidaus reikalų įstaigų poreikius ir gavęs vidaus reikalų ministro sutikimą, turi teisę priimti į vidaus tarnybą asmenis, kurių amžius viršija šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatytą maksimalią amžiaus ribą.

7 straipsnis. Asmens tikrinimas ir siuntimo į vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigą ar kitą mokymo įstaigą išdavimas

1. Asmuo, pageidaujantis mokytis vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigoje ar vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigos įvadinio mokymo kursuose, turi kreiptis į vidaus reikalų įstaigą (išskyrus vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigą), o pageidaujantis mokytis kitoje mokymo įstaigoje – kreiptis į Vidaus reikalų ministeriją ir gauti siuntimą į vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigą ar kitą mokymo įstaigą.

2. Asmuo privalo pateikti vidaus reikalų įstaigos ar Vidaus reikalų ministerijos, į kurią jis kreipiasi dėl siuntimo, personalo tarnybai ar valstybės tarnautojui (pareigūnui), atliekančiam personalo tvarkymo funkcijas, anketinius ir biografinius duomenis apie save, duomenis apie savo gyvenamąją aplinką, siekio tarnauti motyvaciją ir lūkesčius.

3. Asmens, pageidaujančio mokytis vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigoje, vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigos įvadinio mokymo kursuose ar kitoje mokymo įstaigoje, tikrinimas:

1) Centrinė medicinos ekspertizės komisija patikrina sveikatą ir pateikia išvadą dėl asmens sveikatos būklės ir psichologinio tinkamumo vidaus tarnybai;

2) vidaus reikalų ministro nustatyta tvarka asmuo tikrinamas pagal vidaus reikalų įstaigų įskaitas (esant būtinybei – pagal kitų operatyvinės veiklos subjektų įskaitas);

3) bendras fizinis pasirengimas tikrinamas atitinkamai atrankos į vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigas metu ar šio straipsnio 6 dalyje nurodytos atrankos metu.

4. Asmens, pageidaujančio mokytis vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigoje, vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigos įvadinio mokymo kursuose ar kitoje mokymo įstaigoje, tikrinimo, nustatyto šio straipsnio 3 dalies 1 ir 2 punktuose, procedūrą teisės aktų nustatyta tvarka koordinuoja vidaus reikalų įstaigos ar Vidaus reikalų ministerijos, į kurią jis kreipiasi dėl siuntimo į vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigą ar kitą mokymo įstaigą, personalo tarnyba arba valstybės tarnautojas (pareigūnas), atliekantis personalo tvarkymo funkcijas.

5. Nustačius, kad asmuo, pageidaujantis mokytis vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigoje, vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigos įvadinio mokymo kursuose ar kitoje mokymo įstaigoje, atitinka šio Statuto 6 straipsnio 1 dalies 1–4 punktuose nustatytus reikalavimus ir nėra šio Statuto 11 straipsnio 1 dalies 1–4 ar 6 punktuose nustatytų aplinkybių, vidaus reikalų įstaiga išduoda šiam asmeniui siuntimą į vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigą, o Vidaus reikalų ministerija išduoda siuntimą į kitą mokymo įstaigą:

1) asmeniui, turinčiam ne žemesnį kaip vidurinį išsilavinimą – siuntimą dalyvauti atrankoje į vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigą;

2) asmeniui, turinčiam aukštąjį universitetinį arba aukštąjį neuniversitetinį išsilavinimą – siuntimą į įvadinio mokymo kursus vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigoje;

3) asmeniui, pageidaujančiam mokytis kitoje mokymo įstaigoje – siuntimą stoti į kitą mokymo įstaigą.

6. Asmenims siuntimai į įvadinio mokymo kursus vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigoje ar į kitą mokymo įstaigą išduodami atrankos būdu. Šių atrankų atlikimo tvarką nustato vidaus reikalų ministras.

7. Siuntimų į vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigas ir į kitas mokymo įstaigas išdavimo tvarką nustato vidaus reikalų ministras.

8 straipsnis. Priėmimas į vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigas ir mokymasis

1. Į vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigą gali būti priimami asmenys, pateikę vidaus reikalų įstaigos siuntimą į tą vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigą.

2. Į vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigą šios įstaigos vadovo įsakymu priimami ir įrašomi į šios įstaigos kursantų sąrašus asmenys:

1) laimėję vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigos vykdomą atranką į šią įstaigą ir pasirašę stojimo į vidaus tarnybą sutartį;

2) turintys ne žemesnį kaip aukštąjį neuniversitetinį arba jam prilygintą išsilavinimą, nusiūsti atrankai į įvadinio mokymo kursus vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigoje ir pasirašę stojimo į vidaus tarnybą sutartį.

3. Asmenų priėmimo į vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigas tvarką nustato vidaus reikalų ministras.

4. Į vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigą draudžiama priimti asmenį, jeigu jis neatitinka šio Statuto 6 straipsnio 1 dalies 1–5 punktuose nustatytų reikalavimų ir yra šio Statuto 11 straipsnio 1 dalies 1–4 punktuose nustatytos aplinkybės.

5. Jei šio Statuto 11 straipsnio 1 dalies 1–4 ar 6 punktuose nustatytos aplinkybės atsirado po asmens priėmimo į vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigą, asmuo iš jos pašalinamas ir išbraukiamas iš kursantų sąrašų.

6. Ginčai, kilę dėl priėmimo į vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigas, sprendžiami teisės aktų nustatyta tvarka.

7. Kursantui mokymosi metu šaunamieji ginklai, specialiosios priemonės ir sprogmenys išduodami tik išlaikius atitinkamus egzaminus.

8. Kursanto tinkamumą tarnybai vertina vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigos, kurioje atliekamas kursanto profesinis ar įvadinis mokymas, atestavimo komisija. Kursanto tinkamumas tarnybai turi būti įvertintas ne vėliau kaip prieš 5 darbo dienas iki to kursanto profesinio ar įvadinio mokymo laikotarpio pabaigos.

9 straipsnis. Stojimo į vidaus tarnybą sutartis

1. Stojimo į vidaus tarnybą sutartis yra trišalis Lietuvos Respublikos piliečio, vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigos ar kitos mokymo įstaigos bei vidaus reikalų centrinės įstaigos

rašytinis susitarimas, kuriuo asmuo įsipareigoja laikytis šio Statuto ir kitų teisės aktų vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigų kursantams nustatytų reikalavimų, vykdyti jam pavestas pareigas, vidaus reikalų profesinio mokymo įstaiga ar kita mokymo įstaiga įsipareigoja sudaryti asmeniui tinkamas profesinio ar įvadinio mokymo sąlygas, o vidaus reikalų centrinė įstaiga įsipareigoja užtikrinti, kad baigęs vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigą kursantas ar kitą mokymo įstaigą baigęs asmuo bus paskirtas į jo išsilavinimą ir profesiją atitinkančias pareigas atitinkamoje vidaus reikalų įstaigoje, sudaryti jam tinkamas tarnybai sąlygas, užtikrinti pareigūno teises, socialines garantijas, nustatytas šiame Statute ir kituose įstatymuose.

2. Privaloma stojimo į vidaus tarnybą sutarties sąlyga yra:

1) sudarant stojimo į vidaus tarnybą sutartį su asmeniu, laimėjusiu atranką į vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigą – šio asmens įsipareigojimas mokytis, baigus mokymąsi išstarnauti vidaus tarnyboje ne mažiau kaip 5 metus, o jeigu jis bus pašalintas iš vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigos ar atleistas iš vidaus tarnybos jo paties prašymu ar dėl jo kaltės anksčiau – atlyginti vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigai visas su jo mokymu susijusias išlaidas;

2) sudarant stojimo į vidaus tarnybą sutartį su asmeniu, nusiūstų į įvadinio mokymo kursą – šio asmens įsipareigojimas mokytis, baigus mokymąsi išstarnauti vidaus tarnyboje ne mažiau kaip 3 metus, o jeigu jis bus pašalintas iš vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigos ar atleistas iš vidaus tarnybos jo paties prašymu ar dėl jo kaltės anksčiau – atlyginti vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigai visas su jo mokymu susijusias išlaidas.

10 straipsnis. Asmens, baigusio vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigą, įvadinio mokymo kursą ar kitą mokymo įstaigą, priėmimas į vidaus tarnybą

1. Asmeniui, baigusiam vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigą, įvadinio mokymo kursą ar kitą mokymo įstaigą, teisės aktų nustatyta tvarka išduodamas atitinkamas baigimo dokumentas ir atsižvelgiant į jo įgytą profesiją vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigos ar kitos mokymo įstaigos vadovo įsakymu asmuo siunčiamas į vidaus reikalų centrinę įstaigą, su kuria buvo sudaręs trišalę stojimo į vidaus tarnybą sutartį. Vidaus reikalų centrinės įstaigos vadovas ar jo įgaliotas atitinkamos vidaus reikalų įstaigos vadovas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas po vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigos vadovo įsakymo dėl kursanto siuntimo priėmimo privalo savo įsakymu paskirti asmenį į pareigas konkrečioje vidaus reikalų įstaigoje.

2. Su įsakymu dėl paskyrimo į pareigas asmuo supažindinamas pasirašytinai.

3. Asmenys, paskirti į pareigas ir prisiekę, įgyja pareigūno statusą.

4. Jei paskirtas į pareigas asmuo atsisako prisiekti arba prisiekia su išlyga, įsakymas dėl jo paskyrimo į pareigas panaikinamas ir asmuo nelaikomas priimtu į vidaus tarnybą.

5. Skyrimo į pareigas tvarką nustato vidaus reikalų ministras.

11 straipsnis. Priėmimo į vidaus tarnybą apribojimai

1. Priimti į vidaus tarnybą draudžiama:

1) esant Centrinės medicinos ekspertizės komisijos išvadai, kad asmuo netinkamas vidaus tarnybai dėl sveikatos;

2) jeigu asmuo buvo teistas už tyčinį nusikaltimą, nepaisant teistumo išnykimo ar panaikinimo, taip pat jei asmuo nuteistas už neatsargų nusikaltimą arba baudžiamąjį nusižengimą ir teistumas neišnykęs arba nepanaikintas;

3) jeigu asmuo anksčiau dirbo statutiniu valstybės tarnautoju, teisėju, notaru, prokuroru, advokatu ar krašto apsaugos sistemoje ir buvo atleistas atitinkamai už pareigūno vardo pažeminimą, teisėjo vardą žeminantį poelgį, notarų profesinės etikos ir tarnybinius nusižengimus, prokuroro vardo pažeminimą, advokato profesinės etikos bei profesinės veiklos pažeidimus ar kario vardą arba krašto apsaugos sistemos institucijas žeminančius teisės pažeidimus;

4) jeigu asmuo buvo atleistas iš valstybės tarnybos už tarnybinį nusižengimą ir jei nuo šio atleidimo iš valstybės tarnybos dienos nepraėjo 5 metai;

5) jeigu asmuo skiriamas į pareigas vidaus reikalų įstaigoje, kurioje eina pareigas asmens sutuoktinis, sugyventinis (partneris), asmens artimasis giminaitis ar asmuo, su juo susijęs svainystės ryšiais, jeigu jie pagal einamas pareigas būtų susiję tiesioginio pavaldumo santykiais;

6) asmenį, kuris yra įstatymų nustatyta tvarka uždraustos organizacijos narys;

7) jei yra aplinkybių, nustatytų šio Statuto 24 straipsnio 1, 4, 5 punktuose.

2. Jeigu nustatyta, kad yra kitų patikrintų priimamą asmenį kompromituojančių duomenų, dėl asmens tinkamumo tarnybai sprendžia vidaus reikalų centrinės įstaigos vadovas.
3. Ginčai, kilę dėl priėmimo į vidaus tarnybą, sprendžiami teisės aktų nustatyta tvarka.

12 straipsnis. Pareigūno priesaika

1. Asmuo prisiekia iš karto po to, kai supažindinamas su įsakymu dėl jo priėmimo į vidaus tarnybą.
2. Asmuo prisiekia tarnauti Lietuvos valstybei šiais žodžiais:
„Aš, (vardas, pavardė), prisiekiu būti ištikimas (-a) Lietuvos Respublikai, gerbti ir vykdyti jos Konstituciją ir įstatymus, negailėti jėgų gindamas (-a) žmogaus teises ir laisves, visuomenės ir valstybės interesus, sąžiningai atlikti man patikėtas pareigas ir visada saugoti gerą vidaus tarnybos sistemos pareigūno vardą.
Tepadeda man Dievas“.
3. Prisiekti galima ir be paskutinio sakinio.
4. Pasirašyti lapai su priesaikos tekstu saugomi pareigūno tarnybos byloje.

ANTRASIS SKIRSNIS

PAREIGŪNŲ SPECIALŪS LAIPSNIAI IR JŲ SUTEIKIMO TVARKA

13 straipsnis. Pareigūnų laipsniai

1. Pareigūnų tarpusavio tarnybos santykiams reguliuoti, jų tarnybos patirčiai, įgaliojimams, vidaus tarnybos stažui, kvalifikacijai žymėti nustatomi specialūs pareigūnų nekariniai laipsniai (toliau – laipsniai).
2. Laipsnius turi pareigūnai, einantys statutinės pareigas vidaus reikalų įstaigose, taip pat pareigūnai, įtraukti į Vidaus reikalų ministerijos kadro rezervą.
3. Laipsniai skirstomi į vidaus tarnybos ir policijos laipsnius.

4 dalies redakcija iki 2005 m. sausio 1 d.:

4. Vidaus tarnybos laipsniai suteikiami Valstybės sienos apsaugos tarnybos, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento, Vadovybės apsaugos departamento, Bendrojo pagalbos centro bei jiems pavaldžių padalinių, Civilinės saugos departamento ir vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigų pareigūnams.

4 dalies redakcija nuo 2005 m. sausio 1 d.:

4. Vidaus tarnybos laipsniai suteikiami Valstybės sienos apsaugos tarnybos, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento, Vadovybės apsaugos departamento, Bendrojo pagalbos centro bei jiems pavaldžių padalinių ir vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigų pareigūnams.

5. Vidaus tarnybos laipsniai yra:

- 1) pirminės grandies pareigūnų;
- 2) vidurinės grandies pareigūnų;
- 3) aukštesniosios grandies pareigūnų;
- 4) aukščiausiosios grandies pareigūnų.

6. Pirminės grandies pareigūnų vidaus tarnybos laipsniai yra:

- 1) vidaus tarnybos grandinis;
- 2) vidaus tarnybos jaunesnysis puskarininkis;
- 3) vidaus tarnybos puskarininkis;
- 4) vidaus tarnybos vyresnysis puskarininkis.

7. Vidurinės grandies pareigūnų vidaus tarnybos laipsniai yra:

- 1) vidaus tarnybos leitenantas;
- 2) vidaus tarnybos vyresnysis leitenantas;
- 3) vidaus tarnybos kapitonas.

8. Aukštesniosios grandies pareigūnų vidaus tarnybos laipsniai yra:

- 1) vidaus tarnybos majoras;
- 2) vidaus tarnybos pulkininkas leitenantas;
- 3) vidaus tarnybos pulkininkas.

9. Aukščiausiosios grandies pareigūnų vidaus tarnybos laipsnis yra vidaus tarnybos generolas.

10. Policijos laipsniai suteikiami policijos pareigūnams.

11. Policijos laipsniai yra:

- 1) pirminės grandies pareigūnų;
- 2) vidurinės grandies pareigūnų;
- 3) aukštesniosios grandies pareigūnų;
- 4) aukščiausiosios grandies pareigūnų.

12. Pirminės grandies pareigūnų policijos laipsniai yra:

- 1) jaunesnysis policininkas;
- 2) policininkas;
- 3) vyresnysis policininkas;
- 4) viršila.

13. Vidurinės grandies pareigūnų policijos laipsniai yra:

- 1) inspektorius;
- 2) vyresnysis inspektorius;
- 3) komisaras inspektorius.

14. Aukštesniosios grandies pareigūnų policijos laipsniai yra:

- 1) komisaras;
- 2) vyresnysis komisaras;
- 3) vyriausiasis komisaras.

15. Aukščiausiosios grandies pareigūnų policijos laipsnis yra generalinis komisaras.

16. Pareigūnas laipsnio gali netekti tik netekęs Lietuvos Respublikos pilietybės. Netarnaujančių buvusių pareigūnų laipsniai yra atsargos laipsniai. Duomenys apie tai, kokius laipsnius turi šie pareigūnai, įtraukiami į Vidaus reikalų pareigūnų registrą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2002](#), 2004-02-05, *Žin.*, 2004, Nr. 28-873 (2004-02-21)

Nr. [IX-2263](#), 2004-06-08, *Žin.*, 2004, Nr. 98-3625 (2004-06-24)

Nr. [IX-2504](#), 2004-10-26, *Žin.*, 2004, Nr. 163-5942 (2004-11-09)

14 straipsnis. Laipsnių suteikimas

1. Vidaus tarnybos majoro ir vidaus tarnybos pulkininko leitenanto bei komisaro ir vyresniojo komisaro laipsnius suteikia vidaus reikalų ministras vidaus reikalų centrinės ar profesinio mokymo įstaigos vadovo teikimu.

2. Vidaus tarnybos grandinio ar jaunesniojo policininko laipsnis suteikiamas įgijus bazinį profesinį parengimą arba po įvadinio mokymo kursų baigimo vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigoje vidaus reikalų centrinės įstaigos vadovo ar jo įgalioto atitinkamos vidaus reikalų įstaigos vadovo įsakymu, paskyrus pareigūną į atitinkamas pareigas.

3. Aukštesnis pirminės grandies pareigūnų laipsnis, atsižvelgiant į kvalifikaciją ir nuopelnus, suteikiamas pareigūnui, einančiam atitinkamas pareigas ir ištarnavusiam:

- 1) vidaus tarnybos grandiniu, jaunesniuoju policininku – ne mažiau kaip 3 metus;
- 2) vidaus tarnybos jaunesniuoju puskarininkiu, policininku – ne mažiau kaip 3 metus;
- 3) vidaus tarnybos puskarininkiu, vyresniuoju policininku – ne mažiau kaip 3 metus.

4. Aukštesnį pirminės grandies pareigūnų laipsnį suteikia vidaus reikalų centrinės įstaigos vadovas ar jo įgaliotas atitinkamos vidaus reikalų įstaigos vadovas. Vidaus tarnybos vyresniajam puskarininkiu ar viršilai aukštesnis laipsnis gali būti suteikiamas tik kai jie pakelia kvalifikaciją, įgyja aukštąjį išsilavinimą ir yra paskiriami į atitinkamas pareigas.

5. Vidaus tarnybos leitenanto ar inspektoriaus laipsnis vidaus reikalų centrinės ar profesinio mokymo įstaigos vadovo įsakymu suteikiamas atitinkamas pareigas einantiems asmenims, įgijusiems aukštąjį išsilavinimą ir kvalifikaciją, atitinkančią pareigybių aprašymo reikalavimus.

6. Aukštesnis vidurinės grandies pareigūnų laipsnis suteikiamas atsižvelgiant į pareigūno kvalifikaciją, nuopelnus einant atitinkamas pareigas, kai jis ištarnauja:

- 1) vidaus tarnybos leitenantu, inspektoriumi – ne mažiau kaip 2 metus;
- 2) vidaus tarnybos vyresniuoju leitenantu, vyresniuoju inspektoriumi – ne mažiau kaip 2 metus.

7. Aukštesnį vidurinės grandies pareigūnų laipsnį suteikia vidaus reikalų centrinės ar profesinio mokymo įstaigos vadovas.

8. Vidaus tarnybos majoro ar komisaro laipsnis suteikiamas atsižvelgiant į pareigūno kvalifikaciją, nuopelnus einant atitinkamas pareigas ir kai jis ne mažiau kaip 3 metus išstarnauja kapitonu ar komisaru inspektoriumi.

9. Aukštesnis aukštesniosios grandies pareigūnų laipsnis suteikiamas atsižvelgiant į pareigūno kvalifikaciją, nuopelnus einant atitinkamas pareigas ir kai jis išstarnauja:

1) vidaus tarnybos majoru, komisaru – ne mažiau kaip 4 metus;

2) vidaus tarnybos pulkininku leitenantu, vyresniojo komisaru – ne mažiau kaip 4 metus.

10. Vidaus tarnybos pulkininko ar vyriausiojo komisaro laipsnis suteikiamas Ministro Pirmininko potvarkiu vidaus reikalų ministro teikimu.

11. Generolo laipsnis suteikiamas Ministro Pirmininko potvarkiu vidaus reikalų ministro teikimu. Generolo laipsnis turinčiam pulkininko laipsnį pareigūnui gali būti suteikiamas paskyrus jį Valstybės sienos apsaugos tarnybos vadu, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriumi.

12. Generalinio komisaro laipsnis suteikiamas Ministro Pirmininko potvarkiu vidaus reikalų ministro teikimu. Generalinio komisaro laipsnis turinčiam vyriausiojo komisaro laipsnį pareigūnui suteikiamas paskyrus jį policijos generaliniu komisaru.

13. Už ypač didelius nuopelnus tarnyboje aukštesnis laipsnis anksčiau už nustatytą terminą arba viena pakopa aukštesnis (negu priklausytų pagal einamas pareigas) laipsnis suteikiamas tik vieną kartą per pareigūno tarnybą.

14. Pareigūnui, turinčiam galiojančią tarnybinę nuobaudą, aukštesnis laipsnis nesuteikiamas.

15. Laipsnis gali būti pažemintas, skiriant pareigūnui tarnybinę nuobaudą – laipsnio pažeminimą viena pakopa. Laipsnį, suteiktą vidaus reikalų centrinės įstaigos vadovo ar jo įgalioto atitinkamos vidaus reikalų įstaigos vadovo, pažemina vidaus reikalų centrinės įstaigos vadovas ar jo įgaliotas atitinkamos vidaus reikalų įstaigos vadovas. Laipsnį, suteiktą vidaus reikalų ministro, pažemina vidaus reikalų ministras vidaus reikalų centrinės ar vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigos vadovo teikimu. Laipsnį, suteiktą Ministro Pirmininko, pažemina (įskaitant pulkininko laipsnio pažeminimą iki pulkininko leitenanto laipsnio ir vyriausiojo komisaro laipsnio pažeminimą iki vyresniojo komisaro laipsnio) Ministras Pirmininkas vidaus reikalų ministro teikimu. Buvęs laipsnis gali būti grąžinamas ne anksčiau kaip po vieno metų bendra laipsnių suteikimo tvarka.

16. Pareigūnų laipsnių priklausomybę nuo pareigūno einamų atitinkamų pareigų ir pareigūnų laipsnių suteikimo tvarką nustato vidaus reikalų ministras.

17. Priimant į vidaus tarnybą Lietuvos Respublikos pilietį, tarnavusį valstybės tarnyboje statutiniu valstybės tarnautoju, taip pat tarnavusį užsienio valstybių statutinėse pajėgose ir turintį (turėjusį) specialų pareiginį laipsnį arba rangą, suteikiamas pareigūno specialus vidaus tarnybos laipsnis.

TREČIASIS SKIRSNIS PAREIGŪNO KARJERA

15 straipsnis. Pareigūno pareigų paaukštinimas

1. Atrankoje į laisvas aukštesnes pareigūno pareigas gali dalyvauti aukštesnių pareigų siekiantys, žemesnes pareigas einantys tos pačios ar atitinkamos kitos vidaus reikalų įstaigos pareigūnai.

2. Atrankos metu atsižvelgiama į pretendentų profesionalumą, tarnybinę veiklą, tinkamumą pretenduojamoms pareigoms, vidaus tarnybos trukmę einant konkrečias pareigas, turimą kvalifikaciją, būtiną naujoms pareigoms eiti.

3. Pareigūnus iš vieno pareigų į kitas savo įsakymu perkelia vadovai, turintys teisę skirti į pareigas. Vidaus reikalų centrinių įstaigų vadovus ir jų pavaduotojus į pareigas skiria ir iš jų atleidžia vidaus reikalų ministras, jei kiti įstatymai nenustato kitaip.

4. Draudžiama pareigūną perkelti į pareigas vidaus reikalų įstaigoje, kurioje eina pareigas asmens sutuoktinis, sugyventinis (partneris), asmens artimasis giminaitis ar asmuo, su juo susijęs svainystės ryšiais, jeigu jie pagal einamas pareigas būtų susiję tiesioginio pavaldumo santykiais.

5. Duomenys apie laisvas pareigūno pareigas vidaus reikalų įstaigose skelbiami „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai“ ir Vidaus reikalų ministerijos interneto puslapyje.

6. Duomenys apie laisvas pareigas viešai neskelbiami komplektuojant operatyvinę veiklą vykdančius struktūrinius padalinius. Šiuose padaliniuose einančių pareigas pareigūnų karjeros tvarką nustato vidaus reikalų ministras.

16 straipsnis. Tarnybinis kaitumas

1. Pareigūnas jo prašymu gali būti perkeltas į kitas laisvas lygiavertes ar žemesnes pareigas.

2. Du pareigūnai, einantys lygiavertes pareigas, jų prašymu gali būti sukeičiami pareigomis – perkeliama į kitas pareigas.

3. Pareigūnas gali būti perkeltas į kitas pareigas šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytais atvejais, jei turi privalomą išsilavinimą, atitinkantį siekiamas pareigas, ir atitinka siekiamos pareigybės aprašymo reikalavimus. Jis perkeliamas:

1) toje pačioje vidaus reikalų įstaigoje – vidaus reikalų įstaigos vadovo įsakymu;

2) kitoje vidaus reikalų įstaigoje – vidaus reikalų įstaigos, iš kurios jis perkeliamas, ir vidaus reikalų įstaigos, į kurią jis perkeliamas, vadovams suderinus.

4. Esant Centrinės medicinos ekspertizės komisijos išvadai, kad pareigūnas dėl sveikatos būklės negali eiti savo pareigų, vidaus reikalų įstaigos vadovas turi teisę perkelti pareigūną į kitas lygiavertes pareigas, kurias pareigūnas gali eiti pagal savo sveikatos būklę toje pačioje vidaus reikalų įstaigoje ar, vidaus reikalų įstaigų vadovams suderinus, kitoje atitinkamoje vidaus reikalų įstaigoje.

5. Esant tarnybiniam būtinumui, vidaus reikalų įstaigos vadovas turi teisę laikinai perkelti pareigūną į kitas lygiavertes ar aukštesnes pareigas toje pačioje vidaus reikalų įstaigoje.

6. Esant tarnybiniam būtinumui ir vidaus reikalų įstaigų vadovams suderinus, pareigūnas gali būti laikinai perkeltas į kitas lygiavertes ar aukštesnes pareigas kitoje atitinkamoje vidaus reikalų įstaigoje, esančioje toje pačioje ar kitoje gyvenamojoje vietovėje.

7. Šio straipsnio 5 ir 6 dalyse nustatytais atvejais pareigūną laikinai perkelti į kitas pareigas galima tik turint jo raštišką sutikimą, išskyrus karo padėties, nepaprastosios padėties ar kitų ekstremalių situacijų atvejus.

8. Pareigūno laikinas perkėlimas į kitas pareigas per 5 jo tarnybos metus negali trukti ilgiau nei vienus metus. Laikino perkėlimo metu pareigūnui mokamas visas darbo užmokestis pagal pareigas, iš kurių jis buvo perkeltas į kitas pareigas, o jeigu perkeliama į aukštesnes pareigas – mokamas darbo užmokestis pagal tas pareigas, į kurias pareigūnas perkeltas.

9. Šio straipsnio 1–6 dalyse nurodytais atvejais pareigūnas perkeliama į kitas pareigas vidaus reikalų ministro nustatyta tvarka.

10. Esant tarnybiniam būtinumui, vidaus reikalų įstaigų (išskyrus vidaus reikalų centrinių įstaigų) vadovai (taip pat Valstybės sienos apsaugos tarnybos užkardų vadai) ir vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigų pareigūnai be jų sutikimo gali būti perkeliama į kitas lygiavertes ar aukštesnes pareigas toje pačioje ar kitoje atitinkamoje vidaus reikalų įstaigoje, esančioje toje pačioje ar kitoje gyvenamojoje vietovėje.

11. Šio straipsnio 4, 6 ir 10 dalyse nustatytais atvejais pareigūną galima perkelti į kitas pareigas kitoje gyvenamojoje vietovėje tik tuo atveju, kai atsižvelgiant į šeimos sudėtį suteikiamos teisės aktų nustatyto ploto tarnybinės gyvenamosios patalpos (arba kompensuojamos gyvenamosios vietos nuomos išlaidos) ir teisės aktų nustatyta tvarka kompensuojamos kelionės, turto pergabenimo išlaidos. Šie reikalavimai netaikomi karo padėties, nepaprastosios padėties ar kitų ekstremalių situacijų atvejais.

12. Pareigūnas jo raštišku sutikimu gali būti perkeltas eiti pareigas Lietuvos diplomatinėse atstovybėse bei konsulinėse įstaigose užsienyje. Paskyrimo laikotarpiui pasibaigus, Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Vyriausybė) ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka pareigūnas grąžinamas į savo buvusias arba, jeigu nėra galimybių, kitas lygiavertes pareigas. Šių pareigūnų skyrimo į pareigas Lietuvos diplomatinėse atstovybėse bei konsulinėse įstaigose ir atleidimo iš pareigų tvarką, darbo užmokesčio ir socialinių garantijų tarnybos užsienyje metu ypatumus nustato įstatymai ir kiti teisės aktai.

13. Draudžiama pareigūną perkelti į pareigas vidaus reikalų įstaigoje, kurioje eina pareigas asmens sutuoktinis, sugyventinis (partneris), asmens artimasis giminaitis ar asmuo, su juo susijęs svainystės ryšiais, jeigu jie pagal einamas pareigas būtų susiję tiesioginio pavaldumo santykiais.

14. Ginčai, kilę dėl tarnybinio kaitumo, sprendžiami teisės aktų nustatyta tvarka.

17 straipsnis. Pareigūno perkėlimas į žemesnes pareigas

1. Perkelti pareigūną į viena pakopa žemesnes pareigas galima:

1) kai panaikinama pareigybė dėl vidaus reikalų įstaigos ar struktūrinio padalinio darbo organizavimo pakeitimo, pertvarkymo, reorganizavimo arba likvidavimo;

2) įsigaliojus neigiamai atestacijos išvadai;

3) paskyrus tarnybinių nuobaudą – perkėlimą į viena pakopa žemesnes pareigas.

2. Perkelti pareigūną į žemesnes pareigas dėl pareigybės panaikinimo galima tik tuo atveju, jeigu nėra galimybės jį paskirti į lygiavertės pareigas ir jei pareigūnas pateikia raštišką sutikimą.

18 straipsnis. Pareigūno atestavimas

1. Pareigūno tarnybinių veiklą, sugebėjimus bei tinkamumą einamoms pareigoms atestacijos metu įvertina vidaus reikalų įstaigos pareigūnų atestacijos komisija.

2. Pareigūnas, priimtas į vidaus tarnybą, pirmą kartą atestuojamas po priėmimo praėjus ne mažiau kaip 6 mėnesiams. Vėliau jis atestuojamas ne rečiau kaip kartą per 4 metus.

3. Prireikus vidaus reikalų ministras, vidaus reikalų centrinės įstaigos vadovas ar vidaus reikalų įstaigos vadovas savo įsakymu gali surengti neeilinę sau pavaldžių pareigūnų atestaciją.

4. Pareigūnų atestavimo tvarką nustato vidaus reikalų ministras.

5. Ginčai dėl pareigūnų atestavimo rezultatų sprendžiami teisės aktų nustatyta tvarka.

19 straipsnis. Tarnyba tarptautinių organizacijų misijose

1. Teisės aktų nustatyta tvarka pareigūnas jo sutikimu gali būti siunčiamas į užsienio valstybes atlikti patarėjo, stebėtojo ir kitų funkcijų Jungtinių Tautų ar kitose tarptautinėse organizacijose arba Jungtinių Tautų ar tarptautinių organizacijų misijose ne ilgesniam kaip vieno metų laikotarpiui.

2. Pareigūno dalyvavimo Jungtinių Tautų ar kitose tarptautinėse organizacijose arba Jungtinių Tautų ar kitų tarptautinių organizacijų misijose laikotarpis gali būti pratęstas teisės aktų nustatyta tvarka. Bendras pareigūno dalyvavimo misijoje laikotarpis negali viršyti vieno metų ir šešių mėnesių.

3. Pareigūnas, dalyvavęs Jungtinių Tautų ar kitose tarptautinėse organizacijose arba Jungtinių Tautų ar kitų tarptautinių organizacijų misijoje, pakartotinai dalyvauti Jungtinių Tautų ar kitose tarptautinėse organizacijose arba Jungtinių Tautų ar kitų tarptautinių organizacijų misijose gali būti siunčiamas ne anksčiau kaip po dvejų metų nuo dalyvavimo organizacijoje ar misijoje pabaigos.

20 straipsnis. Vidaus reikalų ministerijos kadrų rezervas

1. Esant tarnybinei būtinybei, atsižvelgus į pareigūno profesinį pasirengimą, išsilavinimo lygį, kompetenciją, pareigūnas jo sutikimu ir vidaus reikalų ministro įsakymu gali būti perkeliamas į lygiavertės arba viena kategorija aukštesnės nestatutinio valstybės tarnautojo pareigas (toliau – nestatutinės pareigos) Vidaus reikalų ministerijoje arba siunčiamas eiti lygiavertės arba viena kategorija aukštesnės pareigas valstybės institucijoje ar įstaigoje ir įtraukiamas į Vidaus reikalų ministerijos kadrų rezervą.

2. Pareigūno, esančio Vidaus reikalų ministerijos kadrų rezerve ir einančio nestatutines pareigas Vidaus reikalų ministerijoje ar Vidaus reikalų ministerijos valdymo srities įstaigoje, tarnybą reglamentuoja šis Statutas ir kiti teisės aktai.

3. Pareigūnas, esantis Vidaus reikalų ministerijos kadrų rezerve ir einantis nestatutines pareigas Vidaus reikalų ministerijoje ar Vidaus reikalų ministerijos valdymo srities įstaigoje, vykdo bendrąsias pareigūno pareigas ir specialiąsias nestatutinio valstybės tarnautojo pareigas, nurodytas jo pareigybės aprašyme. Šiuo atveju pareigūnui išduodamas tarnybinis pažymėjimas su nurodytu pareigūno laipsniu, šalia įrašius „VRM kadrų rezervas“, ir nurodomas einamų

nestatutinių pareigų pavadinimas. Pažymėjimas galioja, kol einamos nurodytos nestatutinės pareigos.

4. Pareigūnui nustojus eiti nestatutines pareigas, vidaus reikalų ministras sprendžia dėl tolesnės pareigūno tarnybos eigos. Esant būtinumui pareigūnas gali būti perkeltas į kitas nestatutines pareigas Vidaus reikalų ministerijoje arba perkeliamas tarnauti į kitas valstybės institucijas ar įstaigas einant nestatutines pareigas ir paliekamas Vidaus reikalų ministerijos kadro rezerve. Nesant būtinumo, pareigūnas grąžinamas į statutines pareigas. Tokiu atveju pareigūnas grąžinamas į jo eitoms nestatutinėms pareigoms lygiavertės arba aukštesnės pareigūno pareigas. Skiriamas į aukštesnės pareigas pareigūnas atestuojamas ir jeigu atestacijos išvada teigiama, į jas paskiriamas. Nesant laisvų pareigų pareigūnas laikinai, kol atsiras laisvos lygiavertės pareigos, gali būti skiriamas į viena pakopa žemesnės pareigas ir jam mokamas pagal paskutinių jo eitų nestatutinių pareigų pareiginę algą nustatytas darbo užmokestis.

5. Pareigūnui, esančiam Vidaus reikalų ministerijos kadro rezerve, aukštesnis pareigūno laipsnis nesuteikiamas, tačiau grąžinant pareigūną į statutines pareigas aukštesnis pareigūno laipsnis suteikiamas atsižvelgiant į pareigūno ištarnautą laiką.

6. Pareigūnas Vidaus reikalų ministerijos kadro rezerve nepertraukiamai gali būti ne ilgiau kaip 5 metus. Atsižvelgdamas į vidaus tarnybos sistemos poreikius, esant būtinybei, vidaus reikalų ministras turi teisę pratęsti pareigūno buvimo Vidaus reikalų ministerijos kadro rezerve laiką, tačiau bendras pareigūno buvimo Vidaus reikalų ministerijos kadro rezerve laikas per visą jo tarnybą negali viršyti 8 metų.

7. Vidaus reikalų ministerijos kadro rezervo sudarymo, panaudojimo, reorganizavimo, panaikinimo tvarką ir sąlygas nustato vidaus reikalų ministras.

KETVIRTASIS SKIRSNIS

PAREIGŪNŲ PROFESINIS RENGIMAS IR KVALIFIKACIJOS KĖLIMAS

21 straipsnis. Pareigūnų profesinis rengimas ir kvalifikacijos kėlimas

1. Pareigūnų profesinis rengimas vykdomas vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigose ir Vidaus reikalų ministerijos siuntimu kitose mokymo įstaigose. Bazinis profesinis parengimas įgyjamas pagal švietimo ir mokslo ministro patvirtintus III profesinio išsilavinimo lygio valstybinius rengimo standartus.

2. Asmenys, turintys ne žemesnį kaip aukštąjį neuniversitetinį išsilavinimą ir profesijas, įgytas ne vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigose, ir siekiantys tarnauti, turi baigti įvadinio mokymo kursus (išskyrus asmenis, baigusius kitas mokymo įstaigas vidaus reikalų ministro siuntimu) vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigose.

3. Pareigūnai privalo nuolat kelti turimą kvalifikaciją – mokytis arba studijuoti, kai po mokymo baigimo neįgyjama profesinė kvalifikacija, apibrėžta nacionalinėje išsilavinimo lygių, kvalifikacinių laipsnių sistemoje. Kvalifikacijos kėlimo tvarką nustato vidaus reikalų ministras.

4. Pareigūnų karjera grindžiama vidaus reikalų ministro nustatytais kvalifikaciniais reikalavimais konkrečioms pareigoms eiti.

5. Pareigūnai, siekiantys eiti aukštesnės pareigas, privalo baigti atitinkamus mokymo ar kvalifikacijos kėlimo kursus. Duomenys apie tokius kursus baigusius asmenis įtraukiami į Vidaus reikalų pareigūnų registrą.

6. Pareigūnų profesinis rengimas vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigose finansuojamas iš Vidaus reikalų ministerijos ir vidaus reikalų įstaigų asignavimų, skirtų pareigūnų mokymui.

22 straipsnis. Vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigos

1. Vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigos yra vidaus reikalų ministrui pavaldžios pareigūnų profesinio mokymo, kvalifikacijos kėlimo ir tobulinimo bei įvadinio mokymo įstaigos.

2. Vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigas steigia ir jų nuostatus tvirtina Vyriausybė. Pareigūnų rengimo sistemą, vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigų valdymo struktūrą, pareigybes ir biudžeto lėšų paskirstymą nustato vidaus reikalų ministras.

3. Pareigūnų rengimo užduotis ir reikalavimus vidaus reikalų centrinių įstaigų vadovų teikimu tvirtina vidaus reikalų ministras.

4. Į vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigas priimami vidurinį išsilavinimą turintys asmenys, atitinkantys priėmimo į jas sąlygas. Į vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigas priimti asmenys atlieka būtinuosius karinius mokymus.

5. Vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigų kursantų statusą, studijų sąlygas ir tvarką nustato jų nuostatai ir kiti teisės aktai.

PENKTASIS SKIRSNIS

PAREIGŪNŲ ATSAKOMYBĖ IR JIEMS TAIKOMI PASKATINIMAI BEI

APRIBOJIMAI

23 straipsnis. Paskatinimai ir apdovanojimai

1. Už nepriekaištingą ir pavyzdinę tarnybinių pareigų atlikimą pareigūnai gali būti skatinami ir apdovanojami:

- 1) padėka;
- 2) vienkartinė (iki 5 minimaliųjų gyvenimo lygių dydžio) pinigine išmoka;
- 3) vardine dovana;
- 4) žinybiniu ženkle;
- 5) vardiniu ginklu;
- 6) suteikiant aukštesnį laipsnį šio Statuto 14 straipsnyje nustatyta tvarka.

2. Pareigūnai už ypatingus nuopelnus Lietuvos valstybei gali būti pristatomi valstybės apdovanojimui gauti.

3. Vidaus reikalų ministras turi teisę skatinti ir apdovanoti visais šio straipsnio 1 dalyje išvardytais paskatinimais ir apdovanojimais, vidaus reikalų įstaigos vadovas – šio straipsnio 1 dalies 1–4 ir 6 punktuose išvardytais paskatinimais ir apdovanojimais.

4. Pareigūnai, turintys galiojančią tarnybinių nuobaudą, neskatinami ir neapdovanojami.

5. Pareigūnų skatinimo ir apdovanojimo tvarką nustato vidaus reikalų ministras.

6. Duomenys apie pareigūno paskatinimus ir apdovanojimus įrašomi į jo tarnybos bylą ir pateikiami Vidaus reikalų pareigūnų registrai.

24 straipsnis. Pareigūnui taikomi apribojimai

Pareigūnui draudžiama:

1) būti renkamu (skiriamu) įmonės organo nariu, išskyrus atvejus, kai šiuo nariu jis yra išrinktas ar paskirtas vidaus reikalų įstaigai įgaliojus, taip pat gauti atlyginimą ar kitų išmokų už įmonės organo nario veiklą, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus. Pareigūnui, kuris yra išrinktas (paskirtas) įmonės organo nariu, už šią veiklą skirtas atlyginimas ar kitos išmokos pervedami į valstybės biudžetą. Šiam pareigūnui, pasiūstam į tarnybinių komandiruočių, mokami dienpinigiai ir kompensuojamos su komandiruočiu susijusios išlaidos;

2) vidaus reikalų įstaigos, kurioje jis eina pareigas, vardu sudaryti sandorius su individualiomis (personalinėmis) įmonėmis, ūkinėmis bendrijomis, kurių savininkas, tikrasis narys ar komanditorius yra jis pats arba jo sutuoktinis, artimasis giminaitis ar asmuo, su pareigūnu susijęs svainystės (partnerystės) ryšiais, taip pat sudaryti sandorius su akcinėmis bendrovėmis, kuriose jis pats arba jo sutuoktinis, artimasis giminaitis ar asmuo, susijęs su pareigūnu svainystės (partnerystės) ryšiais, turi ar valdo pagal kito asmens įgaliojimą daugiau negu 10 procentų įstatinio kapitalo arba akcijų;

3) dirbti samdomu darbuotoju, patarėju, ekspertu ar konsultantu privačiuose juridiniuose asmenyse, valstybės ar savivaldybės įmonėse, viešosiose įstaigose, taip pat gauti kitą negu valstybės tarnautojams įstatymų nustatytą darbo užmokestį, išskyrus atlyginimą už darbą visų lygių rinkimų, referendumo komisijose ir už darbą pagal sutartis su rinkimų arba referendumo komisijomis, už mokslinį ir pedagoginį darbą aukštosiose mokyklose ar valstybės tarnautojų kvalifikacijos kėlimo įstaigose, už neformaliųjų suaugusiųjų švietimą, už teisės aktų projektų rengimą (jei ši funkcija nenurodyta pareigūno pareigybės aprašyme), kai jis Seimo nutarimu ar Seimo valdybos sprendimu, Seimo Pirmininko potvarkiu, Respublikos Prezidento dekretu, Vyriausybės nutarimu ar Ministro Pirmininko potvarkiu paskiriamas rengti teisės aktų projektus, taip pat išskyrus autorinį atlyginimą už kūrinius, kurie yra intelektualinės nuosavybės teisių objektai;

4) eiti daugiau nei vienas pareigas valstybės tarnyboje;

- 5) būti politinių partijų ar politinių organizacijų nariu, dalyvauti jų veikloje;
- 6) streikuoti;
- 7) darbo laiku vykdyti profesinių sąjungų veiklą.

25 straipsnis. Pareigūnų atsakomybė

1. Pareigūnai už tarnybinius nusižengimus tarnybinę atsakomybę traukiami neatsižvelgiant į baudžiamosios ar administracinės atsakomybės taikymą.

2. Už vidaus reikalų įstaigai, kitai valstybės ar savivaldybių institucijai padarytą žalą pareigūnai įstatymų nustatyta tvarka traukiami materialinė atsakomybę.

26 straipsnis. Tarnybinės nuobaudos ir jų skyrimas

1. Už tarnybinius nusižengimus, atsižvelgiant į jų pobūdį, padarymo priežastis, nusižengusiojo kaltės laipsnį, asmenybę, sukeltus padarinius ir kitas aplinkybes, pareigūnui gali būti skiriama viena iš šių tarnybinių nuobaudų:

- 1) pastaba;
- 2) papeikimas;
- 3) griežtas papeikimas;
- 4) laipsnio pažeminimas viena pakopa;
- 5) perkėlimas į viena pakopą žemesnės pareigas;
- 6) atleidimas iš vidaus tarnybos.

2. Tarnybinė nuobauda – atleidimas iš vidaus tarnybos gali būti skiriama už:

- 1) šio Statuto 24 straipsnyje pareigūnui taikomų apribojimų pažeidimą;
- 2) Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo reikalavimų pažeidimą siekiant gauti neteisėtų pajamų ar privilegijų sau ar kitiems;
- 3) nebuvimą tarnybos vietoje vieną ar daugiau darbo dienų be pateisinamos priežasties;
- 4) buvimą darbo metu apsvaigusiam nuo alkoholio, narkotinių, psichotropinių ar kitų svaigųjų medžiagų;
- 5) tarnybinį nusižengimą, jei prieš tai jam nors vieną kartą per paskutinius 12 mėnesių buvo taikyta tarnybinė nuobauda – griežtas papeikimas ar griežtesnė nuobauda.

3. Tarnybinė nuobauda turi būti paskirta ne vėliau kaip per 30 dienų nuo tarnybinio nusižengimo išaiškėjimo dienos. Negalima skirti tarnybinės nuobaudos, jei nuo nusižengimo padarymo dienos praėjo vieni metai.

4. Į šio straipsnio 3 dalyje nustatytą 30 dienų terminą neįskaitomas laikas, kai pareigūnas nebuvo tarnyboje dėl ligos ar atostogų.

5. Už vieną tarnybinį nusižengimą galima skirti tik vieną tarnybinę nuobaudą.

6. Esant duomenų apie pareigūno padarytą tarnybinį nusižengimą, atliekamas tarnybinis patikrinimas.

7. Jei paaiškėja, kad tarnybinis nusižengimas turi nusikalstamos veikos ar administracinio teisės pažeidimo požymių, tarnybinių nuobaudų skyrimo procedūra sustabdoma ir tarnybinio patikrinimo medžiaga perduodama tirti kompetentingai institucijai. Jeigu atsisakoma pradėti ikiteisminį tyrimą, bylos dėl administracinio teisės pažeidimo teiseną arba asmuo nėra patraukiamas baudžiamojon ar administracinę atsakomybę ir procesas yra pasibaigęs, tarnybinės nuobaudos skyrimo procedūra tęsiama ir tarnybinė nuobauda turi būti paskirta ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo šių sąlygų atsiradimo, jei po ikiteisminio tyrimo atlikti ar administracinę bylą tirti kompetentingos institucijos sprendimo priėmimo nepraėjo daugiau kaip vieni metai. Jei šis terminas praėjo, tarnybinės nuobaudos skyrimo procedūra nutraukiama.

8. Tarnybinės nuobaudas pareigūnams skiria vadovai, turintys teisę skirti į pareigas.

9. Duomenys apie pareigūnui paskirtas nuobaudas įrašomi į tarnybos bylą, kaupiami ir pateikiami Vidaus reikalų pareigūnų registrai.

10. Tarnybinių patikrinimų atlikimo bei tarnybinių nuobaudų skyrimo ir panaikinimo tvarką nustato vidaus reikalų ministras.

11. Ginčai, kilę dėl tarnybinių nuobaudų paskyrimo, gali būti sprendžiami teisės aktų nustatyta tvarka.

27 straipsnis. Tarnybinės nuobaudos išnykimas

1. Pareigūnas laikomas nebaustu tarnybine nuobauda po tarnybinės nuobaudos paskyrimo dienos praėjus vieniems metams.

2. Tarnybinė nuobauda gali būti panaikinta ją paskyrusio vadovo motyvuotu sprendimu anksčiau, nei sueis šio straipsnio 1 dalyje nustatytas terminas.

3. Panaikinus tarnybinę nuobaudą pirma laiko, apie tai padaroma žyma pareigūno tarnybos byloje bei Vidaus reikalų pareigūnų registre.

28 straipsnis. Pareigūno nušalinimas nuo pareigų

1. Tarnybos metu apsvaigusį nuo alkoholio, narkotinių, psichotropinių ar kitų svaigųjų medžiagų pareigūną jo tiesioginis vadovas nušalina nuo pareigų tos dienos likusiam darbo laikui.

2. Tarnybinio patikrinimo metu pareigūnas gali būti nušalinamas nuo pareigų vadovo, turinčio teisę skirti į pareigas, įsakymu.

3. Jei pareigūnas nušalinamas nuo pareigų, taip pat tais atvejais, kai nušalinamas Baudžiamojo proceso kodekso nustatyta tvarka, nušalinimo nuo pareigų laikotarpiu pareigūnui darbo užmokestis nemokamas. Šiais atvejais pareigūnui netaikomi šio Statuto 24 straipsnio 3 punkte nustatyti apribojimai.

4. Šio straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse nustatyta tvarka nušalintas nuo pareigų pareigūnas nuo nušalinimo momento grąžina pareigūno pažymėjimą, specialų ženklą, tarnybinį šaunamąjį ginklą, specialiąsias priemones ir sprogmenis vadovui, turinčiam teisę skirti į pareigas, arba jo įgaliotam pareigūnui, taip pat perduoda jam patikėtus tarnybinius dokumentus, inventorių, kitas darbo priemones.

5. Tarnybinio patikrinimo metu nustatčius, kad pareigūnas nepadarė tarnybinio nusižengimo, kad nėra įstatymo nustatyta tvarka pripažintas kaltu dėl administracinio teisės pažeidimo ar nusikalstamos veikos padarymo, taip pat tais atvejais, kai nustatoma, kad pareigūnas padarė tarnybinį nusižengimą, tačiau tarnybinei nuobaudai paskirti yra pasibaigęs senaties terminas, jis toliau eina pareigas ir per 5 darbo dienas nuo tada, kai vėl pradėjo eiti pareigas, jam išmokamas darbo užmokestis už laikotarpį, kurį jis buvo nušalintas nuo pareigų, taip pat delspinigiai už šią sumą, apskaičiuoti Vyriausybės nustatyta tvarka.

6. Laikotarpis, kurį pareigūnas buvo nušalintas nuo pareigų, į vidaus tarnybos stažą neįskaitomas, išskyrus atvejus, kai tarnybinio patikrinimo metu pripažįstama, kad pareigūnas nepadarė tarnybinio nusižengimo, kad nėra įstatymo nustatyta tvarka pripažintas kaltu dėl administracinio teisės pažeidimo ar nusikalstamos veikos padarymo, taip pat tais atvejais, kai nustatoma, kad pareigūnas padarė tarnybinį nusižengimą, tačiau tarnybinei nuobaudai paskirti yra pasibaigęs senaties terminas.

7. Žymos apie sprendimus nušalinti pareigūną nuo pareigų įtraukiamos į pareigūno tarnybos bylą.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS DARBO LAIKAS IR ATOSTOGOS

29 straipsnis. Pareigūnų darbo laikas

1. Pareigūnų, išskyrus šio straipsnio 3–5 dalyse nurodytus pareigūnus, darbo laiko norma negali būti ilgesnė kaip 40 valandų per savaitę (7 dienų laikotarpį). Esant šio Statuto 30 straipsnyje nurodytiems pagrindams, vidaus reikalų įstaigos vadovas savo sprendimu pareigūnui gali pavesti dirbti ilgiau nei nustatyta savaitės darbo laiko norma.

2. Pareigūnui negalima pavesti dirbti daugiau kaip 8 valandas viršvalandžių per vieną dieną. Pamainos trukmė kartu su viršvalandžiais negali būti ilgesnė kaip 24 valandos. Į pamainos trukmę įskaičiuojamas laikas, skirtas pareigūnams instruktuoti, apsiginkluoti ir atsiskaityti už tarnybos rezultatus. Vieno pareigūno viršvalandžiai per metus negali viršyti 250 valandų.

3. Nustatytas funkcijas nepertraukiamai vykdančiose vidaus reikalų įstaigose tam tikras pareigas einantiems pareigūnams, dirbantiems pamainomis, vidaus reikalų centrinės įstaigos vadovo sprendimu gali būti nustatyta ne ilgesnė kaip 24 valandų pamainos trukmė, viršijanti šio straipsnio 1 dalyje nustatytą 40 valandų per savaitę (7 dienų laikotarpį) darbo laiko normą, bet ne ilgesnė kaip 48 valandų per savaitę (7 dienų laikotarpį) darbo laiko norma. Šių pareigūnų darbas, kiekvieną savaitę (7 dienų laikotarpį) neviršijantis 48 valandų darbo laiko normos, nelaikomas

viršvalandiniu. Šioje dalyje nurodytų pareigūnų pareigybių sąrašą bei šių pareigūnų darbo ir poilsio laiko apskaitos ypatumus nustato Vyriausybė.

4. Šio straipsnio 3 dalyje nurodytiems pareigūnams dirbti viršvalandžius galima pavesti tik šio Statuto 30 straipsnyje nustatytais atvejais. Tokiais atvejais pamainos trukmė kartu su viršvalandžiais negali būti ilgesnė kaip 26 valandos, o vieno pareigūno viršvalandžiai per metus negali viršyti 164 valandų.

5. Šio straipsnio 3 dalyje nurodytiems pareigūnams, į kurių pareigas įeina nuolat pasikartojantis darbas nakties metu, poilsio ir švenčių dienomis, priemokos mokamos šio Statuto 38 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka.

30 straipsnis. Atvejai, kai privalomas viršvalandinis darbas

1. Pareigūnas privalo vykdyti vadovo, turinčio teisę skirti į pareigas, įsakymą ar nurodymą dirbti viršvalandinį darbą, kai būtina:

- 1) gelbėti žmonių gyvybę ar sveikatą;
- 2) užkirsti kelią stichinėms nelaimėms, gaisrams, avarijoms ar katastrofoms, taip pat likviduoti jų padarinius;
- 3) užkirsti kelią masinėms riaušėms ar jas nutraukti;
- 4) užtikrinti viešąją tvarką masinių renginių metu;
- 5) įvykdyti tarnybinę užduotį, kurios vykdymas dėl jos ypatumų negali būti sustabdytas ar nutrauktas;
- 6) sustiprinti valstybės sienos apsaugą;
- 7) ruošti ginkluotai krašto gynybai;
- 8) sustiprinti strateginių objektų apsaugą;
- 9) kai būtina užtikrinti oficialių užsienio svečių saugumą;
- 10) kitais įstatymų nustatytais atvejais.

2. Vidaus reikalų įstaigos vadovas šio straipsnio 1 dalyje nurodytais atvejais gali pavesti pareigūnams dirbti poilsio ir švenčių dienomis.

31 straipsnis. Budėjimo laikas

1. Pareigūno budėjimo laikas yra laikas, kurį jis turi būti iš anksto aptartoje vietoje laisvu nuo tarnybos metu tam, kad vidaus reikalų įstaigos vadovas ar budėtojų tarnyba galėtų jį iškviešti atlikti neatidėliotinų veiksmų.

2. Budėjimo laikas negali trukti ilgiau kaip 96 valandas per mėnesį. Už 32 budėjimo valandas kompensuojama suteikiant papildomą poilsio dieną.

32 straipsnis. Kasmetinės atostogos

1. Pareigūnams kasmetinių atostogų trukmė nustatoma atsižvelgiant į pareigūnų vidaus tarnybos stažą:

- 1) iki 10 metų – 30 kalendorinių dienų;
- 2) nuo 10 iki 15 metų – 35 kalendorinės dienos;
- 3) nuo 15 iki 20 metų – 40 kalendorinių dienų;
- 4) 20 metų ir daugiau – 45 kalendorinės dienos.

2. Pareigūnams kasmetinių atostogų trukmė pirmaisiais kalendoriniais tarnybos metais nustatoma skaičiuojant po dvi su puse kalendorinės dienos už kiekvieną visą dirbtą mėnesį nuo priėmimo dienos iki metų pabaigos. Jeigu šių atostogų trukmė mažesnė negu 10 kalendorinių dienų, pareigūno prašymu jos gali būti suteikiamos kartu su kitų metų kasmetinėmis atostogomis.

3. Pareigūnui kasmetinės atostogos gali būti suteikiamos visos iš karto arba, suderinus su vadovu, turinčiu teisę skirti į pareigas, dalimis, iš kurių viena negali būti trumpesnė kaip 14 kalendorinių dienų.

4. Pareigūnui, kuriam kalendoriniais metais nebuvo suteiktos kasmetinės atostogos, jos suteikiamos ne vėliau kaip kitų metų I ketvirtį.

5. Pareigūnui, ligos, nelaimingo atsitikimo ar slaugos kasmetinių atostogų metu atveju gavusiam iš asmens sveikatos priežiūros įstaigų nustatytos formos laikinojo nedarbingumo pažymėjimą ir pateikusiam jį tiesioginiam vadovui (arba pranešusiam kitu būdu), kasmetinės atostogos pratęsiamos ar perkeliamos visam laikinojo nedarbingumo laikui.

33 straipsnis. Kasmetinių atostogų nutraukimas

1. Pareigūno sutikimu kasmetinės atostogos gali būti nutrauktos ir jis vadovo, turinčio teisę skirti į pareigas, įsakymu gali būti iškviestas tęsti tarnybos ne daugiau kaip du kartus per vienas atostogas.

2. Šio Statuto 30 straipsnio 1 dalies nustatytais atvejais pareigūną iš atostogų be jo sutikimo gali atšaukti vidaus reikalų įstaigos vadovas savo įsakymu.

34 straipsnis. Kitos atostogos

Paskatinimo tvarka, taip pat esant svarbioms priežastims vidaus reikalų ministras bei vidaus reikalų centrinių įstaigų vadovai gali suteikti iki 10 kalendorinių dienų papildomų mokamų atostogų. Papildomų mokamų atostogų iki 5 kalendorinių dienų gali suteikti vidaus reikalų centrinių įstaigų vadovų įgalioti pareigūnai.

SEPTINTASIS SKIRSNIS DARBO UŽMOKESTIS IR KITOS IŠMOKOS

35 straipsnis. Pareigūnų pareiginės algos priedų už turimus laipsnius koeficientai

Pareigūnams nustatomi tokie pareiginės algos priedų už turimus laipsnius, nustatytus šio Statuto 13 straipsnyje, apskaičiavimo pagal Vyriausybės patvirtintą minimaliąją mėnesinę algą (toliau – MMA) koeficientai:

- 1) grandinis, jaunesnysis policininkas – 0,1 MMA;
- 2) jaunesnysis puskarininkis, policininkas – 0,15 MMA;
- 3) puskarininkis, vyresnysis policininkas – 0,2 MMA;
- 4) vyresnysis puskarininkis, viršila – 0,3 MMA;
- 5) leitenantas, inspektorius – 0,4 MMA;
- 6) vyresnysis leitenantas, vyresnysis inspektorius – 0,5 MMA;
- 7) kapitonas, komisaras inspektorius – 0,6 MMA;
- 8) majoras, komisaras – 0,7 MMA;
- 9) pulkininkas leitenantas, vyresnysis komisaras – 0,8 MMA;
- 10) pulkininkas, vyriausiasis komisaras – 0,9 MMA;
- 11) generolas, generalinis komisaras – 1 MMA.

36 straipsnis. Pareigūnų kvalifikacinės kategorijos ir priedai už jas

1. Pareigūnų profesionalumas vertinamas kvalifikacine kategorija. Pagal pareigūnų dalykines savybes, profesinius įgūdžius, administracinius gebėjimus, tarnybinės veiklos rezultatus ir vidaus tarnybos stažą nustatomos 3-ioji, 2-oji ir 1-oji kvalifikacinės kategorijos. 3-ioji kvalifikacinė kategorija gali būti suteikta pareigūnui, turinčiam ne mažesnę kaip dvejų metų vidaus tarnybos stažą. 2-oji kvalifikacinė kategorija gali būti suteikta pareigūnui, turinčiam ne mažesnę kaip penkerių metų vidaus tarnybos stažą. 1-oji kvalifikacinė kategorija gali būti suteikta pareigūnui, turinčiam ne mažesnę kaip dešimties metų vidaus tarnybos stažą.

2. Pareigūnui suteikta kvalifikacinė kategorija iš naujo tvirtinama kas penkeri metai.

3. Duomenys apie pareigūnui suteiktą ar patvirtintą kvalifikacinę kategoriją įrašomi į jo tarnybos bylą ir pateikiami Vidaus reikalų pareigūnų registrui.

4. Konkrečius reikalavimus kvalifikacinėms kategorijoms gauti, kvalifikacinių kategorijų suteikimo ir patvirtinimo tvarką nustato vidaus reikalų ministras.

5. Pareigūnams nustatomi tokie pareiginės algos priedai už kvalifikacines kategorijas:

- 1) už 3-iąją – 10 procentų pareiginės algos;
- 2) už 2-ąją – 20 procentų pareiginės algos;
- 3) už 1-ąją – 30 procentų pareiginės algos.

6. Priedų už kvalifikacinę kategoriją ir laipsnį suma negali viršyti 55 procentų pareiginės algos.

37 straipsnis. Vidaus tarnybos stažas

1. Vidaus tarnybos stažas pareigūnui skaičiuojamas tarnybos pradžia laikant jo priėmimo į vidaus tarnybą datą, į vidaus tarnybos stažą papildomai įskaitant (tarp jų ir laikotarpius, buvusius iki 1990 m. kovo 11 d.):

1) faktinį tarnybos vidaus reikalų, krašto apsaugos, valstybės saugumo, prokuratūros sistemose, Specialiųjų tyrimų tarnyboje, Kalėjų departamente prie Teisingumo ministerijos, jam pavaldžiose įstaigose ir valstybės įmonėse bei Lietuvos muitinėje laiką nuo paskyrimo į pareigūno pareigas ar kario statuso įgijimo dienos;

2) darbo įstaigose bei organizacijose laiką, jeigu pareigūnas buvo nusiųstas dirbti į jas būdamas įtrauktas į Vidaus reikalų ministerijos, Valstybės saugumo departamento ar Krašto apsaugos ministerijos kadro rezervą bei Specialiųjų tyrimų tarnybos personalo rezervą;

3) nuteisto pareigūno ar kario bausmės atlikimo laiką, jeigu vėliau šis asmuo reabilituotas;

4) faktinį tarnybos kitų valstybių ginkluotosiose pajėgose, pasienio tarnyboje, vidaus reikalų ir kitose tarnybose (išskyrus tarnybą naikintojų būriuose ir batalionuose) laiką – Vyriausybės nustatyta tvarka;

5) darbo policijoje (milicijoje), Valstybės sienos apsaugos tarnyboje, vidaus tarnybos, valstybės saugumo, krašto apsaugos ir prokuratūros sistemose laiką Darbo sutarties įstatymo pagrindais, jeigu vėliau tos pareigos priskirtos pareigūno pareigoms;

6) darbo laiką, išdirbtą profesionaliosios priešgaisrinės apsaugos padalinių vadovais, gaisrininkais, gaisrininkais vairuotojais Darbo sutarties įstatymo pagrindais, jeigu vėliau šie darbuotojai buvo paskirti statutiniais priešgaisrinės apsaugos pareigūnais;

7) vieną tarnybos ar darbo dieną Lietuvos Respublikos krašto apsaugos departamento struktūriniuose padaliniuose nuo 1990 m. balandžio 25 d. iki 1991 m. rugpjūčio 23 d., Valstybės saugumo departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sistemoje nuo 1990 m. kovo 26 d. iki 1991 m. rugpjūčio 23 d. ir Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Apsaugos skyriuje nuo 1990 m. birželio 8 d. iki 1991 m. rugpjūčio 23 d. įskaitant kaip tris tarnybos dienas;

8) pareigūnams, pradėjusiems tarnauti ar dirbti Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemoje, ir asmenims, pradėjusiems tarnauti ar dirbti Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Apsaugos skyriuje iki 1991 m. gruodžio 31 d., taip pat Valstybės saugumo departamente prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės nuo 1990 m. kovo 26 d. iki 1991 m. gruodžio 2 d. ir Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo tarnyboje nuo 1991 m. gruodžio 2 d. iki 1991 m. gruodžio 31 d., – 80 procentų iki šio laiko turėto darbo stažo;

9) mokymosi vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigose, aukštosiose, specialiosiose vidurinėse, aukštesniosiose Lietuvos Respublikos policijos (vidaus reikalų), saugumo bei karo mokyklose laiką. Mokymosi tokiose pat kitų valstybių mokyklose laikas gali būti įskaitytas į vidaus tarnybos stažą Vyriausybės nustatyta tvarka. Į vidaus tarnybos stažą taip pat įskaitoma pusė mokymosi kitose aukštosiose švietimo įstaigose laiko, jeigu jas baigęs asmuo yra priimti į vidaus tarnybą per tris mėnesius, pailginant šį laikotarpį ligos, nėštumo ir gimdymo atostogų, taip pat būtiniosios tarnybos kariuomenėje ar dalyvavimo kariniuose mokymuose trukmę;

10) pareigūno laikinojo nedarbingumo laiką, kasmetinių, papildomų, nėštumo ir gimdymo, vaiko priežiūros, mokymosi ir nemokamų atostogų laiką, taip pat buvimo Vidaus reikalų ministerijos personalo žinioje laiką;

11) vieną tarnybos dieną tarptautinių organizacijų misijose Vyriausybės siuntimu į vidaus tarnybos stažą įskaitant: taikos įvedimo misijose – kaip tris dienas, taikos palaikymo misijose ir patarėjų bei stebėtojų misijose – kaip dvi dienas.

2. Pagal šio straipsnio 1 dalyje nustatytą vidaus tarnybos stažą pareigūnui nustatoma šio Statuto 32 straipsnyje nurodytų kasmetinių atostogų trukmė, suteikiama galimybė įgyti kvalifikacinę kategoriją.

3. Priedo už tarnybos Lietuvos valstybei stažą dydis pareigūnui nustatomas pagal šio straipsnio 1 dalyje nustatytą vidaus tarnybos stažą, į jį papildomai įskaitant Valstybės tarnybos įstatymo nustatytą valstybės tarnautojo tarnybos stažą.

38 straipsnis. Priemokos

1. Pareigūnams mokamos šios priemokos:

1) už darbą poilsio bei švenčių dienomis ir nakties metu;

2) už darbą kenksmingomis, labai kenksmingomis ir pavojingomis darbo sąlygomis;

3) už įprastą darbo krūvį viršijančią veiklą ar papildomų užduočių, atliekamų viršijant nustatytą darbo trukmę, atlikimą. Papildomos užduotys pareigūnui turi būti suformuluotos raštu.

2. Pareigūnams, tarnaujantiems Jungtinių Tautų, kitų tarptautinių organizacijų pajėgų misijose už Lietuvos Respublikos ribų, mokama priemoka. Jos dydį nustato Vyriausybė.

3. Pareigūnams, kurių darbas tiesiogiai susijęs su tarnybinių gyvūnų priežiūra ir dresavimu, gali būti mokama iki 20 procentų pareiginės algos dydžio priemoka.

4. Šio straipsnio 1 ir 3 dalyse nustatytų priemonių mokėjimo tvarką nustato atitinkamos vidaus reikalų centrinės įstaigos vadovas.

5. Pareigūnams mokamos priemonės negali viršyti 60 procentų pareiginės algos.

AŠTUNTASIS SKIRSNIS

PAREIGŪNŲ SVEIKATOS PRIEŽIŪRA IR SU TUO SUSIJUSIOS SOCIALINĖS GARANTIJOS

39 straipsnis. Pareigūnų sveikatos priežiūra

1. Asmens sveikatos priežiūros paslaugos pareigūnams Vyriausybės nustatyta tvarka apmokamos iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo, valstybės ir savivaldybių biudžetų, savivaldybių sveikatos fondų lėšų. Pareigūnų papildomo asmens sveikatos priežiūros rėmimo programos finansuojamos iš valstybės biudžeto.

2. Pareigūnų pirminio ir antrinio lygio sveikatos priežiūrą atlieka Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos asmens sveikatos priežiūros įstaigos, kurių steigėja yra Vidaus reikalų ministerija (toliau – sveikatos priežiūros įstaigos, kurių steigėja yra Vidaus reikalų ministerija), o ten, kur jų nėra – kitos Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos asmens sveikatos priežiūros įstaigos pagal pareigūno gyvenamąją vietą.

3. Tretinio lygio sveikatos priežiūrą atlieka Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos tretinio lygio asmens sveikatos priežiūros įstaigos.

4. Sveikatos priežiūros įstaigos, kurių steigėja yra Vidaus reikalų ministerija, atlieka privalomus pareigūnų sveikatos periodinius profilaktinius patikrinimus. Šių patikrinimų atlikimo tvarką nustato vidaus reikalų ministras, suderinęs su sveikatos apsaugos ministru.

5. Pareigūnų profilaktiniai patikrinimai, skiepijimai bei sveikatinimo paslaugos finansuojami teisės aktų nustatyta tvarka.

6. Pareigūnų ir jų tarnybos aplinkos visuomenės sveikatos priežiūra ir valstybinė visuomenės sveikatos kontrolė vykdoma įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

40 straipsnis. Kompensacijos pareigūno ar kursanto mirties arba sveikatos sutrikimo atvejais

1. Žuvus tarnybines pareigas vykdžiusiam pareigūnui, taip pat tais atvejais, kai jo mirtis yra susijusi su tarnyba, jo šeimai – vaikams (įvaikiams, taip pat vaikams, gimusiems po jo mirties), kol jiems sukaks 18 metų, taip pat vaikams (įvaikiams), kurie mokosi nustatyta tvarka įregistruotų mokymo įstaigų dieniniuose skyriuose, kol jiems sukaks 24 metai, sutuoktiniui, tėvui ar motinai – bei nedarbingiems asmenims, kurie buvo žuvusiojo išlaikomi arba jo mirties dieną turėjo teisę gauti jo išlaikymą, per vienus metus nuo pareigūno mirties lygiomis dalimis išmokama 120 mėnesių darbo užmokesčio dydžio vienkartinė kompensacija.

2. Žuvęs pareigūnas ar kursantas laidojamas valstybės lėšomis arba jo artimiesiems išmokama 40 MGL dydžio piniginė kompensacija laidotuvių išlaidoms padengti. Pareigūno ar kursanto, kuris žuvo užsienyje atlikdamas tarnybines pareigas ar profesinio mokymo metu, palaikų pervežimo į Lietuvą išlaidas teisės aktų nustatyta tvarka apmoka valstybė. Valstybės apmokamų laidojimo išlaidų aprašą nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

3. Pareigūnui, kuris buvo sužalotas arba susirgo sunkia liga eidamas tarnybines pareigas arba dėl tarnybos, išmokama nuo vieno iki penkerių metų (nuo 12 iki 60 mėnesių) jo darbo užmokesčių dydžio kompensacija. Nustatomos šios kompensacijos:

- 1) I grupės invalidams dėl sužalojimo – 60 mėnesių darbo užmokesčių dydžio;
- 2) II grupės invalidams dėl sužalojimo – 48 mėnesių darbo užmokesčių dydžio;
- 3) III grupės invalidams dėl sužalojimo – 36 mėnesių darbo užmokesčių dydžio;
- 4) sunkaus sveikatos sutrikdymo atveju – 24 mėnesių darbo užmokesčių dydžio;
- 5) apysunkio sveikatos sutrikdymo atveju – 18 mėnesių darbo užmokesčių dydžio;
- 6) lengvo sveikatos sutrikdymo atveju – 12 mėnesių darbo užmokesčių dydžio.

4. Vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigų kursanto žuvimo ar sužalojimo per profesinį ar įvadinį mokymą atveju kompensacijos mokamos šio straipsnio 1 ir 3 dalyse nustatytomis

sąlygomis ir tvarka, išskyrus tai, kad kompensacijų dydis apskaičiuojamas pagal įvykio metu Vyriausybės nustatytą minimaliąją mėnesinę algą.

5. Ar pareigūno mirtis arba sveikatos sutrikdymas yra susijęs su tarnybinių pareigų atlikimu ar jo tarnyba, o kursanto – su profesiniu ar įvadiniu mokymu, nustatoma vidaus reikalų ministro nustatyta tvarka.

6. Šiame straipsnyje nustatytos kompensacijos nemokamos, jeigu:

1) pareigūnas ar kursantas žuvo arba susižalojo darydamas tyčinį nusikaltimą ar baudžiamąjį nusižengimą;

2) pareigūno žuvimo arba susižalojimo priežastis buvo su tarnybinių pareigų atlikimu nesusijęs apsvaigimas nuo alkoholio, narkotinių, psichotropinių arba kitų svaigųjų medžiagų, o kursanto žuvimo arba susižalojimo priežastis buvo nesusijusi su jo profesiniu ar įvadiniu mokymu;

3) pareigūnas ar kursantas nusižudė, kėsinosi nusižudyti ar tyčia susižalojo;

4) pareigūnas ar kursantas žuvo ar susižalojo autoavarijos metu, jei vairavo transporto priemonę neturėdamas teisės jos vairuoti arba perdavė ją vairuoti asmeniui, apsvaigusiam nuo alkoholio, narkotinių, psichotropinių ar kitų svaigųjų medžiagų arba neturinčiam teisės jos vairuoti;

5) pareigūno ar kursanto sveikata sutriko ar jis mirė dėl ligos ir tai nesusiję su tarnybinių pareigų atlikimu arba profesiniu ar įvadiniu mokymu;

6) pareigūno ar kursanto mirties arba susižalojimo priežastis buvo sąmoningas, su tarnybiniu būtinumu nesusijęs saugumo taisyklių pažeidimas.

7. Jeigu pareigūnas ar kursantas mirė ar susižalojo dėl savo paties didelio neatsargumo, atsižvelgiant į jo kaltės dydį kompensacija gali būti sumažinama arba nemokama. Ginčai dėl atsisakymo mokėti kompensaciją nagrinėjami teisės aktų nustatyta tvarka.

8. Pareigūno ar kursanto sveikatos sutrikdymo sunkumo laipsnį nustato Centrinė medicinos ekspertizės komisija Vyriausybės nustatyta tvarka.

41 straipsnis. Pareigūnų laikinasis nedarbingumas ir jo apmokėjimo tvarka

1. Pareigūnams ligos, nelaimingo atsitikimo ar slaugos atveju išduodamas nedarbingumo pažymėjimas, o nėščioms ir gimdyvėms pareigūnėms išduodamas nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimas. Jų išdavimo tvarką nustato Vyriausybė ar jos įgaliotos institucijos. Apie nedarbingumo pažymėjimo išdavimą pareigūnas turi raštu ar žodžiu pranešti savo tiesioginiam vadovui.

2 dalies redakcija iki 2005 m. sausio 1 d.:

2. Pareigūnų laikinojo nedarbingumo dėl ligos, nelaimingo atsitikimo ar slaugos trukmę, pareigūnų nėštumo ir gimdymo atostogų trukmę, apmokėjimo sąlygas (išskyrus išimtis, nustatytas šio straipsnio 3 dalyje), taip pat laikinojo nedarbingumo pažymėjimo išdavimo tvarką reglamentuoja privalomojo valstybinio socialinio draudimo santykius reglamentuojantys teisės aktai.

2 dalies redakcija nuo 2005 m. sausio 1 d.:

2. Pareigūnų laikinojo nedarbingumo dėl ligos, nelaimingo atsitikimo ar slaugos trukmę, pareigūnų nėštumo ir gimdymo atostogų trukmę, apmokėjimo sąlygas (išskyrus išimtis, nustatytas šio straipsnio 3 dalyje), taip pat laikinojo nedarbingumo pažymėjimo išdavimo tvarką reglamentuoja valstybinio socialinio draudimo santykius reglamentuojantys teisės aktai.

3 dalies redakcija iki 2005 m. sausio 1 d.:

3. Laikinojo nedarbingumo bei nėštumo ir gimdymo atostogų laikotarpiu pareigūnams mokamas vidutinis jų darbo užmokestis, o vaiko priežiūros, kol jam sueis vieni metai, atostogų laikotarpiu – 60 procentų vidutinio jų darbo užmokesčio.

3 dalies redakcija nuo 2005 m. sausio 1 d.:

3. Laikinojo nedarbingumo bei nėštumo ir gimdymo atostogų laikotarpiu pareigūnams mokamas vidutinis jų darbo užmokestis, o vaiko priežiūros, kol jam sueis vieni metai, atostogų laikotarpiu – 70 procentų vidutinio jų darbo užmokesčio.

4. Pareigūnų, kai jų laikinojo nedarbingumo trukmė atitinka nedarbingumo pažymėjimų išdavimo tvarkoje nustatytus maksimalius terminus arba anksčiau, nei šie terminai nustatyti, jeigu yra invalidumo požymių, sveikata tikrinama Centrinėje medicinos ekspertizės komisijoje.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2526](#), 2004-11-02, *Žin.*, 2004, Nr. 167-6105 (2004-11-17)

Nr. [IX-2536](#), 2004-11-04, *Žin.*, 2004, Nr. 171-6296 (2004-11-26)

42 straipsnis. Pareigūnų medicininės reabilitacijos, sveikatos grąžinamojo ir antirecidyvinio gydymo išlaidų apmokėjimas

1. Iš valstybės biudžeto Vidaus reikalų ministerijai ar atitinkamų vidaus reikalų centriniams įstaigoms skirtų lėšų apmokama:

1) pareigūnų medicininė reabilitacija, sveikatos grąžinamasis ir antirecidyvnis gydymas po sužalojimo vykdant tarnybines pareigas, kai šis gydymas neapmokamas iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto;

2) pareigūnų medicininė reabilitacija, sveikatos grąžinamasis ir antirecidyvnis gydymas, prevencinė medicininė ir psichologinė reabilitacija, vykdoma asmenims sveikatos priežiūros įstaigose, kurių steigėja yra Vidaus reikalų ministerija.

2. Pareigūnų medicininės reabilitacijos, prevencinės medicininės ir psichologinės reabilitacijos, sveikatos grąžinamojo, antirecidyvinio gydymo, kai jis apmokamas iš dalies arba neapmokamas iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto, tvarką nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

DEVINTASIS SKIRSNIS

PROFESINIŲ SĄJUNGŲ VIDAUS REIKALŲ ĮSTAIGOSE VEIKLOS YPATUMAI

43 straipsnis. Profesinių sąjungų veiklos ypatumai

1. Pareigūnai įstatymų bei šio Statuto nustatyta tvarka gali steigti profesines sąjungas ar stoti į jas savo interesams ginti.

2. Vidaus reikalų įstaigos vadovas ir jo pavaduotojas negali būti vidaus reikalų įstaigoje veikiančios profesinės sąjungos nariais.

3. Profesinių sąjungų veikla vidaus reikalų įstaigoje šios vidaus reikalų įstaigos vadovo teikimu įstatymų nustatyta tvarka gali būti sustabdyta ar nutraukta, jeigu jos vykdoma veikla prieštarauja įstatymams ir trukdo įgyvendinti funkcijas siekiant užtikrinti žmogaus teises ir viešąją saugumą.

4. Profesinių sąjungų nariams (išskyrus išimtį, nustatytą šio straipsnio 5 dalyje ir šio Statuto 53 straipsnio 1 dalies 13 punkte) negali būti taikomos tarnybinės nuobaudos ir atleidimas iš tarnybos dėl jų narystės profesinėse sąjungose, dėl atstovavimo vidaus reikalų įstaigų profesinių sąjungų nariams arba dėl veiklos profesinėse sąjungose. Skiriant drausmines nuobaudas, išskyrus drausminę nuobaudą – atleidimą iš darbo, taip pat reikalingas išankstinis profesinės sąjungos renkamojo organo sutikimas.

5. Pareigūnas, išrinktas į renkamuosius vidaus reikalų įstaigos profesinės sąjungos organus, atleidžiamas iš vidaus tarnybos, jei su juo ši profesinė sąjunga sudaro darbo sutartį.

6. Profesinių sąjungų nariai, atleisti iš vidaus tarnybos dėl išrinkimo į renkamasias pareigas profesinių sąjungų organizacijose, pasibaigus renkamujų pareigų įgaliojimams, grąžinami į vidaus tarnybą šio Statuto nustatyta tvarka.

44 straipsnis. Vidaus reikalų įstaigos vadovai ir profesinės sąjungos

1. Profesinės sąjungos veiklai vidaus reikalų įstaigoje sudaromos sąlygos, nustatytos jos susitarime su vidaus reikalų įstaigos vadovu.

2. Profesinės sąjungos neturi teisės paveikti vidaus reikalų įstaigos funkcijų įgyvendinimo.

3. Pareigūnui, išrinktam į renkamuosius vidaus reikalų įstaigos profesinės sąjungos organus ir tarnaujančiam vidaus tarnyboje, skiriant tarnybines nuobaudas (išskyrus tarnybines nuobaudas – atleidimą iš vidaus tarnybos) reikalingas išankstinis tos profesinės sąjungos renkamojo organo sutikimas.

4. Pareigūnai, kurie yra profesinių sąjungų atstovai, turi teisę dalyvauti sprendžiant pareigūnų profesinius, ekonominius bei socialinius klausimus, taip pat profesinių sąjungų

organizacinėje veikloje. Tam skiriama iki 10 valandų tarnybos (darbo) laiko per mėnesį ir už šį laiką mokamas darbo užmokestis.

45 straipsnis. Draudimai vidaus reikalų įstaigoje veikiančioms profesinėms sąjungoms

Vidaus reikalų įstaigoje veikiančioms profesinėms sąjungoms draudžiama:

- 1) organizuoti streikus ir juose dalyvauti;
- 2) organizuoti piketus ar mitingus, kurie tiesiogiai trukdytų vidaus reikalų įstaigos veiklai ar atlikti pareigūno tarnybines pareigas, taip pat juose dalyvauti;
- 3) organizuoti (vadovauti) profesinių sąjungų narių susirinkimus darbo laiku, naudoti profesinių sąjungų veiklai tarnybines patalpas, ryšio ir transporto priemones be vidaus reikalų įstaigos vadovo sutikimo.

DEŠIMTASIS SKIRSNIS PAREIGŪNŲ MATERIALINIS APRŪPINIMAS, PENSIJA IR KITOS SOCIALINĖS GARANTIJOS

46 straipsnis. Pareigūnų aprūpinimas tarnybine uniforma

1. Pareigūnai valstybės lėšomis aprūpinami tarnybine uniforma pagal vidaus reikalų centrinių įstaigų vadovų nustatytas normas.
2. Pareigūnų tarnybinių uniformų ir skiriamųjų ženklų pavyzdžius tvirtina Vyriausybė. Pareigūnų tarnybinės uniformos išdavimo, dėvėjimo ir grąžinimo tvarką nustato vidaus reikalų centrinių įstaigų vadovai.
3. Pareigūnams leidžiama nešioti užsienio valstybių apdovanojimus, pasižymėjimo ir mokslo įstaigų baigimo ženklus. Jų nešiojimo tvarką nustato vidaus reikalų ministras.

47 straipsnis. Aprūpinimas gyvenamosiomis patalpomis

1. Pareigūnas, kuris pats, jo sutuoktinis, sugyventinis (partneris) vaikai ir įvaikiai pareigūno tarnybos vietovėje neturi nuosavybės teise priklausančio, techninius ir sanitarinius reikalavimus atitinkančio buto, namo ar jo dalies ir pastaruosius 5 metus nėra jo perleidęs (išskyrus perleidimą dėl santuokos nutraukimo), iš Vidaus reikalų ministerijos ar atitinkamos vidaus reikalų centrinės įstaigos atitinkamoje vietovėje turimo tarnybinių butų fondo aprūpinami pagal tos gyvenamosios vietovės sąlygas įrengtu, techninius ir higienos reikalavimus atitinkančiu ir suremontuotu tarnybiniu butu (viengungis arba pareigūnas, kurio šeima negali persikelti į pareigūno tarnybos vietą – atskira tarnybine gyvenamąja patalpa). Už suteiktą tarnybinių butų (gyvenamąsias patalpas) pareigūnas moka Vyriausybės nustatyta tvarka apskaičiuotą gyvenamosios patalpos nuomos mokestį ir mokesčius už energijos, ryšių bei visas komunalines paslaugas pagal toje vietovėje galiojančius tarifus.
2. Pareigūnas, perėjęs tarnauti į kitą vidaus reikalų įstaigą, dėl šios priežasties negali būti išskeldinamas iš anksčiau suteikto tarnybinio buto.
3. Pareigūnas gali naudotis tarnybiniu butu (tarnybine gyvenamąja patalpa) tol, kol turi pareigūno statusą. Atleistas iš vidaus tarnybos pareigūnas privalo tarnybinių butų (tarnybinių gyvenamąsias patalpas) atlaisvinti ne vėliau kaip per 30 dienų nuo atleidimo iš vidaus tarnybos dienos. Vyriausybės nustatytais atvejais, sąlygomis ir tvarka šį terminą vidaus reikalų ministras gali pratęsti. Atsisakęs atlaisvinti tarnybinių butų pareigūnas kartu su tame bute gyvenančiais asmenimis teisės aktų nustatyta tvarka iš jo išskeldinamas.
4. Pareigūnui, kuris neaprūpintas tarnybiniu butu šio straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka (viengungis – atskira tarnybine gyvenamąja patalpa), gyvenamosios patalpos tarnybos vietoje išlaikymo išlaidoms kompensuoti iš Vidaus reikalų ministerijai ar vidaus reikalų centrinei įstaigai skirtų lėšų mokami Vyriausybės nustatyto dydžio butpinigiai.

48 straipsnis. Pareigūnų, vykdančių specialias tarnybines užduotis ar dirbančių lauko sąlygomis, aprūpinimas maistu

Pareigūnai specialių tarnybinių užduočių, susijusių su apribojimu palikti užduoties vietą, vykdymo laikotarpiu, taip pat vykdančios tarnybą lauko sąlygomis aprūpinami maistu pagal Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytas fiziologines mitybos normas arba jiems

mokama Vyriausybės nustatyto dydžio maitinimosi išlaidų pinigine kompensacija. Aprūpinimo maistu tvarką nustato vidaus reikalų centrinių įstaigų vadovai.

49 straipsnis. Pareigūnų socialinis draudimas ir pensijos

1. Pareigūnai privalomai draudžiami valstybinių socialinio draudimo pensijų draudimu Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo nustatyta tvarka.

2. Pareigūnai turi teisę gauti pareigūnų valstybinę pensiją pagal įstatymą, reglamentuojantį pareigūnų ir karių valstybinių pensijų skyrimo ir mokėjimo tvarką.

50 straipsnis. Pareigūnams valstybės garantuojama teisinė pagalba

Pareigūnui, vykdžiusiam pavestus vidaus tarnybos uždavinius ir funkcijas bei viršijusiam tarnybinės rizikos ribas ir tuo padariusiam nusikalstamą veiką ar kitokį teisės pažeidimą arba nukentėjusiam vykdant tarnybines funkcijas ar dėl vidaus tarnybos, iš vidaus reikalų įstaigai darbo užmokesčiui skirtų lėšų gali būti kompensuojamos teisinės pagalbos išlaidos ar jų dalis. Kompensaciją skiria vidaus reikalų įstaigos vadovas iš vidaus reikalų įstaigai darbo užmokesčiui skirtų lėšų. Vidaus reikalų įstaigos vadovui pašalpa skiriama iš jo vadovaujamos vidaus reikalų įstaigos darbo užmokesčiui skirtų lėšų.

51 straipsnis. Gražinimas į vidaus tarnybą

Pareigūnas, atleistas iš vidaus tarnybos vidaus reikalų įstaigoje dėl pareigybės panaikinimo, atleistas iš vidaus tarnybos jo paties prašymu ar atleistas iš vidaus tarnybos jo paties prašymu dėl išėjimo į pensiją, jo prašymu gali būti gražinamas į vidaus tarnybą. Gražinimo į vidaus tarnybą tvarką nustato vidaus reikalų ministras.

52 straipsnis. Kompensacijos, pašalpos ir kitos išmokos

1. Už pareigūnui ir jo šeimos nariams padarytą materialinę žalą, kurią jie patyrė dėl pareigūno vidaus tarnybos ir kuri yra nustatyta remiantis tarnybinio patikrinimo išvada, atlyginama Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

2. Pareigūnui, kurio materialinė padėtis sunki dėl jo paties ar jo šeimos narių ligos, šeimos narių mirties, stichinės nelaimės ar turto netekimo, jeigu yra pareigūno raštiškas prašymas ir pateikti atitinkami tai patvirtinantys dokumentai, gali būti suteikiama iki 5 minimaliųjų mėnesinių algų dydžio pašalpa. Pašalpą skiria vidaus reikalų įstaigos vadovas iš vidaus reikalų įstaigai darbo užmokesčiui skirtų lėšų. Vidaus reikalų įstaigos vadovui pašalpa skiriama iš jo vadovaujamos vidaus reikalų įstaigos darbo užmokesčiui skirtų lėšų.

3. Pareigūnai gali būti vežami į tarnybos vietą tarnybiniu transportu. Vežimo tvarką ir sąlygas nustato vidaus reikalų ministras ar jo įgalioji vidaus reikalų centrinių įstaigų vadovai.

4. Pareigūnui, kuris pagal tarnybos pobūdį važinėja keleiviniu ar asmeniniu transportu tarnybiniiais tikslais, taip pat vyksta į tarnybos vietą ir iš jos, išskyrus taksi, važiavimo išlaidos kompensuojamos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

5. Šiame Statute nustatytos socialinės garantijos pareigūnams teikiamos finansuojant iš tų pačių šaltinių, iš kurių išlaikomos atitinkamos vidaus reikalų įstaigos.

VIENUOLIKTASIS SKIRSNIS ATLEIDIMAS IŠ VIDAUS TARNYBOS

53 straipsnis. Atleidimo iš vidaus tarnybos pagrindai

1. Pareigūnas atleidžiamas iš vidaus tarnybos:

- 1) jo paties prašymu;
- 2) sukakus šio Statuto 54 straipsnyje nustatytam amžiui;
- 3) esant neigiamai atestacijos komisijos išvadai;
- 4) kai negali tarnauti dėl sveikatos būklės, esant atitinkamai Centrinės medicinos ekspertizės komisijos išvadai;
- 5) jei neteko Lietuvos Respublikos pilietybės;
- 6) jei atsisako priesaikos;
- 7) jei savo poelgiu pažemino pareigūno vardą;

8) jei įsiteisėjo teismo nuosprendis, kuriuo pareigūnas nuteisiamas už tyčinį nusikaltimą ar baudžiamąjį nusižengimą arba jam atimama teisė dirbti teisėsaugos institucijose, arba dėl kurio vykdymo jis negali atlikti savo pareigų;

9) jei paaiškėjo šio Statuto 11 straipsnyje nurodytos aplinkybės, kurios pareigūno priėmimo į vidaus tarnybą metu nebuvo žinomos;

10) jei įsiteisėja teismo sprendimas, kuriuo pripažįstamas neteisėtu sprendimas dėl pareigūno priėmimo į vidaus tarnybą;

11) jei panaikinama pareigybė dėl vidaus reikalų įstaigos ar jos struktūrinio padalinio likvidavimo, reorganizavimo ar dėl tarnybos organizavimo pakeitimų ir jis nesutinka eiti jam pasiūlytų pareigų;

12) jo paties prašymu dėl išėjimo į pensiją;

13) išrinkus jį į renkamuosius vidaus reikalų įstaigos profesinės sąjungos organus, jei su juo ši profesinė sąjunga sudaro darbo sutartį;

14) jei paskirta tarnybinė nuobauda – atleidimas iš vidaus tarnybos;

15) jei dėl laikinojo nedarbingumo neatvyko į tarnybą daugiau kaip 120 kalendorinių dienų iš eilės arba daugiau kaip 140 kalendorinių dienų per paskutinius 12 mėnesių, jeigu įstatymų nenustatyta, kad tam tikros ligos atveju pareigos paliekamos ilgesnį laiką, jei susirgimas nesusijęs su sužeidimu, suluošinimu ar kitu sveikatos sutrikimu vykdant tarnybos pareigas;

16) jeigu jis nesutinka eiti jam pasiūlytų pareigų, kai į jo einamas pareigas teismo sprendimu grąžinamas anksčiau šias pareigas ėjęs pareigūnas;

17) kai jam įstatymų nustatyta tvarka atimamos specialiosios teisės, susijusios su jo tiesioginių pareigų atlikimu.

2. Atleidimo iš vidaus tarnybos pagrindas įrašomas į atleisto pareigūno socialinio draudimo pažymėjimą. Atleisti pareigūną iš vidaus tarnybos gali vidaus reikalų įstaigos vadovas.

3. Ginčai, kilę dėl atleidimo iš vidaus tarnybos, sprendžiami teisės aktų nustatyta tvarka.

54 straipsnis. Pareigūnų vidaus tarnybos trukmė

1. Pareigūnai gali tarnauti:

1) pirminės grandies pareigūnai – kol sukaks 50 metų;

2) vidurinės grandies pareigūnai – kol sukaks 55 metus;

3) aukštesniosios grandies pareigūnai – kol sukaks 60 metų;

4) aukščiausiosios grandies pareigūnai – kol sukaks 62 metus ir 6 mėnesius.

2. Pareigūno prašymu, vidaus reikalų įstaigos vadovo teikimu vidaus reikalų ministras turi teisę pratęsti vidaus tarnybos trukmę iki trejų metų, tačiau ne ilgiau, negu kol pareigūnas sukaks 65 metus.

55 straipsnis. Atleidimas iš vidaus tarnybos pareigūno prašymu

1. Pareigūnas turi teisę nutraukti vidaus tarnybą paties prašymu (šio Statuto 53 straipsnio 1 dalies 1 ir 12 punktai). Prašymas pateikiamas vadovui, turinčiam teisę skirti į pareigas, ne vėliau kaip prieš 14 kalendorinių dienų.

2. Pareigūnas turi būti atleistas kitą darbo dieną po šio straipsnio 1 dalyje nurodyto termino pasibaigimo, o vadovo, turinčio teisę skirti į pareigas, sutikimu – ir nepasibaigus šiam terminui.

3. Pareigūnas turi teisę atšaukti savo prašymą ne vėliau kaip per 3 kalendorines dienas nuo prašymo padavimo dienos. Po to jis gali atšaukti prašymą tik vidaus reikalų įstaigos vadovo sutikimu.

56 straipsnis. Atleidimo iš vidaus tarnybos kitais pagrindais tvarka

1. Esant šio Statuto 53 straipsnio 1 dalies 2–10, 13, 14 ir 17 punktuose išvardytiems atleidimo pagrindams, pareigūnas atleidžiamas iš vidaus tarnybos kitą dieną po to, kai atsiranda ar nustatomas faktas (aplinkybė), dėl kurio pareigūnas nebegali tęsti tarnybos. Esant šioms pagrindams, pareigūną galima atleisti iš vidaus tarnybos ir jo laikinojo nedarbingumo bei atostogų metu.

2. Esant šio Statuto 53 straipsnio 1 dalies 11 punkte nurodytam pagrindui, pareigūnas atleidžiamas iš vidaus tarnybos, apie galimą jo atleidimą jį išpėjus raštu ne vėliau kaip prieš 2 mėnesius iki atleidimo dienos. Nėščia moteris (kai vidaus reikalų įstaiga likviduojama), moteris

ar vyras, vieni auginantys vaikus (vaiką) iki 14 metų, asmuo, kuriam iki teisės gauti visą senatvės pensiją liko ne daugiau kaip 5 metai, apie galimą jų atleidimą turi būti įspėti raštu ne vėliau kaip prieš 4 mėnesius iki atleidimo dienos. Įspėjimas apie galimą atleidimą netenka galios, jei nuo jo termino pabaigos praeina daugiau kaip vienas mėnuo, neįskaitant pareigūno laikinojo nedarbingumo ir atostogų laiko.

3. Pareigūnas šio Statuto 53 straipsnio 1 dalies 15 punkte nurodytu pagrindu atleidžiamas iš vidaus tarnybos kitą darbo dieną, kai sueina šiame punkte nurodyti terminai, ir prieš 30 kalendorinių dienų iki šio Statuto 53 straipsnio 1 dalies 15 punkte nurodyto termino suėjimo pareigūną jo laikinojo nedarbingumo metu raštu įspėjus apie galimą atleidimą.

4. Negalima atleisti iš vidaus tarnybos nėščios moters, taip pat motinos arba tėvo, vienų auginančių vaiką iki 3 metų, jeigu nėra šių pareigūnų kaltės (išskyrus atvejus, kai vidaus reikalų įstaiga likviduojama).

5. Atleisti pareigūną iš vidaus tarnybos pagal šio Statuto 53 straipsnio 1 dalies 11 ir 16 punktus galima tik tuo atveju, jeigu nėra galimybės jį perkelti į lygiavertės pareigas arba pareigūno sutikimu – į žemesnės pareigas.

57 straipsnis. Išėtinė kompensacija atleidžiant pareigūną iš vidaus tarnybos

1. Atleidžiant pareigūną iš vidaus tarnybos pagal šio Statuto 53 straipsnio 1 dalies 4, 11, 15 ir 16 punktus, išmokama jo dviejų paskutinių mėnesių darbo užmokesčio dydžio išėtinė kompensacija.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nustatyto dydžio kompensacija pareigūnams, nepertraukiamai ištarnavusiems daugiau kaip 5 metus, didinama pusantro karto, daugiau kaip 10 metų – du kartus, daugiau kaip 20 metų – tris kartus.

58 straipsnis. Atsiskaitymas su atleidžiamu iš vidaus tarnybos pareigūnu

1. Su atleidžiamu iš vidaus tarnybos pareigūnu turi būti visiškai atsiskaityta jo atleidimo dieną.

2. Atleidžiamas iš vidaus tarnybos pareigūnas ne vėliau kaip jo atleidimo dieną privalo atiduoti pareigūno tarnybinį pažymėjimą, specialų ženklą, tarnybinį šaunamąjį ginklą, specialiąsias priemones bei sprogmenis vadovui, turinčiam teisę skirti į pareigas, arba jo įgaliotam pareigūnui, taip pat perduoti jam patikėtus tarnybinius dokumentus, inventorių, kitas darbo priemones.

59 straipsnis. Neteisėtai atleisto pareigūno grąžinimas į vidaus tarnybą

1. Teismui grąžinus neteisėtai atleistą pareigūną į ankstesnes pareigas, atlyginama už visą priverstinės pravaikštos laiką.

2. Teismui grąžinus neteisėtai atleistą pareigūną į ankstesnes pareigas, pareigūno grąžinimas į eitas pareigas įforminamas vadovo, turinčio teisę skirti į pareigas, įsakymu. Jei tokios pareigos panaikintos, pareigūnas grąžinamas į lygiavertės pareigas. Jeigu tokių pareigų nėra arba pareigūnas atsisako eiti pasiūlytas pareigas, jis atleidžiamas iš vidaus tarnybos pagal šio Statuto 53 straipsnio 1 dalies 11 punktą.

III SKYRIUS VIDAUS TARNYBOS VALDYMAS

60 straipsnis. Vidaus tarnybos valdymas

1. Vidaus tarnybos valdymą įgyvendina vidaus reikalų ministras.

2. Vidaus reikalų ministerijoje yra sudaromas Vidaus reikalų pareigūnų registras. Šio registro pagrindu išduodami pareigūnų tarnybiniai pažymėjimai, teikiama informacija valdymui, analizei, statistinei vidaus tarnybos personalo apskaitai, pareigybių komplektavimui ir poreikio nustatymui.

3. Vidaus reikalų pareigūnų registras steigiamas ir tvarkomas Lietuvos Respublikos valstybės registru, Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymų, kitų teisės aktų nustatyta tvarka. Vidaus reikalų pareigūnų registro paskirtį, jo objektus, registro tvarkymo įstaigas, jų teises ir pareigas, registro tvarkymą, reorganizavimą ir likvidavimą reglamentuoja Vidaus reikalų pareigūnų registro nuostatai. Šiuos nuostatus vidaus reikalų ministro teikimu tvirtina Vyriausybė.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-2002](#), 2004-02-05, Žin., 2004, Nr. 28-873 (2004-02-21)

VIDAUS TARNYBOS STATUTO 4 IR 13 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2004 m. balandžio 1 d.

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-2263](#), 2004-06-08, Žin., 2004, Nr. 98-3625 (2004-06-24)

VIDAUS TARNYBOS STATUTO 4 IR 13 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2004 m. rugsėjo 1 d.

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-2504](#), 2004-10-26, Žin., 2004, Nr. 163-5942 (2004-11-09)

VIDAUS TARNYBOS STATUTO 4 IR 13 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2005 m. sausio 1 d.

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-2526](#), 2004-11-02, Žin., 2004, Nr. 167-6105 (2004-11-17)

VIDAUS TARNYBOS STATUTO 41 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2005 m. sausio 1 d.

5.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-2536](#), 2004-11-04, Žin., 2004, Nr. 171-6296 (2004-11-26)

VALSTYBĖS TARNYBOS ĮSTATYMO, VIDAUS TARNYBOS STATUTO, BIUDŽETINIŲ ĮSTAIGŲ ĮSTATYMO, DIPLOMATINĖS TARNYBOS ĮSTATYMO, KRAŠTO APSAUGOS SISTEMOS ORGANIZAVIMO IR KARO TARNYBOS ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2005 m. sausio 1 d.

*** Pabaiga ***

Redagavo: Aušrinė Trapinskienė (2004-12-06)

autrap@lrs.lt